

Dierenspiegel®

Boodschappen en coaching van dieren voor mensen.

Inge Pauwels

Inhoud

Voorwoord Inge Pauwels	9
Voorwoord Josselien Janssens	10
Dieren in je leven.....	12
Raico mijn mooiste dierenspiegel®.....	13
De dieren nu in mijn leven.....	14
Beijo: De les van vertrouwen en zorg.....	14
Ceres: De natuurlijke helper	15
Minnie: De onverwachte grenzeloze	17
Tigre: Schaduw in het licht	18
Onca: De zwarte schaduw met een gouden hart	21
Lenor: De genezer van harten	23
Cosmo: Een onverwacht geschenk uit de kosmos.....	25
Wat is Dierenspiegel®?	28
Doelstelling Dierenspiegel®	33
Dierenspiegel® in bedrijven.....	35
Dierenspiegel® in onze maatschappij.....	37
Coaching en Dierenspiegel®	37
Opstellingen	38
Spiegelneuronen, de wetenschap achter Dierenspiegel®	40
Effectieve communicatie leren d.m.v. Dierenspiegel®	42
Wat en hoe van dierencommunicatie?	43
Het innerlijke leven van dieren.....	46
Verbinding tussen mens, dier en de natuur	48
Hooggevoeligheid	49
Ben je hooggevoelig of niet?	50
Het emotionele leven van dieren	51
Is je dier hooggevoelig?	54
Hooggevoeligheid bij honden.....	55
Sociale zoogdieren en dierenspiegel®	57
Vriendschap met dieren	58
Relatie met je dier	59
Oxytocine.....	61
Hoe kan Dierenspiegel® het gedrag van je dier veranderen?	62
Stress en spiegelen in hersenwerk	62

Hier en nu	63
Rust in je hoofd: mediteren met Dierenspiegel®	65
Reflectie.....	66
De verborgen taal van symboliek en metaforen	68
Communicatie en verbondenheid van hart tot hart tussen mens en dier	69
Gedrag wordt gevormd door.....	70
Zelfkennis met het enneagram.....	71
Dierenspiegel® in praktijk.....	78
Oefening Dierenspiegel® basis	78
Oefenen in Dierenspiegel®: Wat we van dieren kunnen leren.....	82
Nieuwe autoriteit en geweldloos verzet in omgang met dieren	83
Voorbeeld Dierenspiegel® in een dieren ondersteunende activiteit met alpaca's	85
Leren van honden.....	87
Ik spreek honds/kats	90
Dieren met een boodschap	91
Kat en hooggevoeligheid	92
De raaf en de ekster en intelligentie	97
De hond en de symbiose met de mens /therapiedier	101
De dolfijn de en de kracht van sensualiteit	107
De zwaan: partner voor het leven	110
Hoe ga je om met stress als konijn?	114
De spin die hard werkt om zijn doel te bereiken.....	119
Het olifantengeheugen.....	123
Slapen en eten in het leven van de beer	127
Verandering, leven en dood voor de vlinder	131
De schildpad: je pad volgen.....	135
De geweldloze en bemiddelende giraf.	139
Samenwerken als aap.....	143
Bij en de (eigen) natuur.....	148
Papegaai en grenzen	151
Mieren en motivatie.....	154
Salamander en aanpassen aan omstandigheden	158
Slang en zelfvertrouwen.....	161
Struisvogel en verantwoordelijkheid nemen.....	165
Slak en omgaan met tijd/de tijd nemen	168

Buizerds: doelen bereiken	171
Zeepaardje en leven in het hier en nu	174
Haaien en de oerkracht	177
Dieren per thema om in te zetten in coaching	180
Omgaan met stress.....	180
Dier: kameel, kikker, geit	181
Het integreren van dierenwijsheid in je veerkracht	182
Reflectievragen bij veerkracht en levenswijsheid van kameel, kikker en geit.....	182
Stresssignalen en chronische stress	183
Energiegevers en energieroovers	184
Stop met piekeren	185
Concrete technieken om piekeren te stoppen	185
Veerkracht en energie	186
Durf.....	190
Dier: buizerd, muis, sprinkhaan	190
Leren van de durf van dieren.....	191
Reflectievragen bij durven springen van buizerd, muis en sprinkhaan	191
Jouw comfortzone	192
Beperkende en irrationele gedachten transformeren naar positieve en helpende gedachten	193
Respectvolle feedback geven en krijgen.	195
Dier: uil, papegaai, merel.....	195
Reflectievragen bij feedback geven en ontvangen: wijsheid van uil, papegaai en merel	197
Een groene stylo en complimenten.....	197
Empathisch luisteren en open vragen stellen	198
Feedback geven en krijgen	199
Assertiviteit en nee zeggen.	200
Dier: neushoorns, stekelvarken, ezel.....	201
Reflectievragen bij assertiviteit: wijsheid van neushoorn, stekelvarken en ezel	202
Grenzen stellen.....	203
Motivatatie hoog houden.....	204
Dier: dolfijn, pinguïn, otter	204
Reflectievragen bij motivatie: wijsheid van dolfijn, pinguïn en otter.....	206
Motivatatie	207
Ken jezelf	207
Argumenteren en overtuigen	208

Dier: kip, giraf, zalm	208
Reflectievragen bij communicatie: wijsheid van kip, giraf en zalm	210
Behoeften van jezelf en de anderen.....	211
Verbindende communicatie en een WIN-WIN situatie	211
Duidelijk communiceren.....	212
Dier: stokstaartje, ekster en walvis	212
Reflectievragen bij duidelijke communicatie: wijsheid van stokstaartje, ekster en walvis	214
Is het een 9 of een 6, een komma of een ander teken?	214
Moeilijke boodschappen en miscommunicatie	215
Non verbale communicatie	216
Leiderschap.....	217
Dier: leeuw, wolf, bizon	217
Reflectievragen bij leiderschap: wijsheid van leeuw, wolf en bizon	219
Leiderschapsstijl en op maat leiden	220
Delegeren	221
Vertrouwen	223
Dier: de hond, de vos en het konijn.....	223
Reflectievragen bij vertrouwen: wijsheid van hond, vos en konijn	225
Wat heb je nodig om te vertrouwen?	225
Mindset.....	227
Durf te vragen en eerlijk te spreken	230
Positieve liefdesrelaties aangaan.	231
Doel:	231
Dier: zwaan, olifant, eend.....	231
Reflectievragen over liefdesrelaties: wijsheid van zwaan, olifant en eend	233
Love junk.....	234
Intimiteit	235
Partnerschap en machtsspel	236
Loyaliteit t.o.v. jezelf	236
Seksualiteit	237
Omgaan met veranderingen.....	238
Dier: vlinder, gier, slang.....	238
Reflectievragen bij verandering: wijsheid van vlinder, gier en slang.....	239
“Zijn” is veranderen	240
Loslaten en nieuwe kansen	241

Keuzes maken.....	242
Dier: salamander, kameleon, octopus.....	242
Reflectievragen bij keuzes maken: wijsheid van salamander, kameleon en octopus	243
Zoek alternatieven en kies voor en/en mogelijkheden i.p.v. of/of.....	244
Experimenteer en doe het stap per stap met optie om te falen	245
De kracht van visualiseren.....	245
Gezond egoïsme.	246
Dier: kat, tijger, slak.....	246
Reflectievragen bij gezond egoïsme: wijsheid van kat, tijger en slak.....	248
Gezond kiezen voor jezelf.....	249
Kiezen voor jouw kwaliteiten en je terug gelukkig als een kind voelen	251
Wat is zelfzorg en wat is een bodem vullen?	252
Je blinde vlekken	252
Je kern: normen en waarden.....	254
Meer aandacht voor jezelf.....	257
Zelfvertrouwen.....	257
Dier: varken, pauw, stinkdier.....	257
Zelfvertrouwen ontwikkelen	259
Reflectievragen bij zelfvertrouwen: wijsheid van varken, pauw en stinkdier	259
Zelfbeeld, zelfrespect en eigenwaarde.....	260
Jezelf durven zijn zonder schuldgevoel	261
Omgaan met negatieve emoties	262
Dier: lama, lieveheersbeestje, scorpioen	262
Reflectievragen bij het omgaan met negatieve emoties: wijsheid van lama, lieveheersbeestje en scorpioen	264
De kracht van emoties, ook woede, frustratie en angst.....	265
Coping strategie, hoe omgaan met emoties	266
Mildheid en no drama lama	267
Dankbaarheid	268
Jezelf voeden	268
Dier: beer, fret, koala.....	268
Reflectievragen bij voeding voor lichaam en geest: wijsheid van beer, fret en koala.....	270
Negativiteit van anderen en de omgeving.....	271
Vervuilende omgevingsfactoren zoals lucht en lichtvervuiling	272
Gezonde voeding.....	273
Biologische klok, dag en zonlicht en je slaapritme	274

Ademen en aarden	274
Zelfdiscipline	275
Dier: mier, specht, arend	275
Reflectievragen bij zelfdiscipline: wijsheid van mier, specht en arend	276
Uitstelgedrag	278
Focus	278
Perceptie	279
Omgaan met conflicten.	280
Dier: egel, duif, cavia	280
Reflectievragen bij conflicthantering: wijsheid van egel, duif en cavia	282
Conflictbemiddeling	283
Omgaan met “moeilijke mensen”	283
Vertrouwen op je intuïtie en hooggevoeligheid.	284
Dier: hert, paard, zeester en mol	284
Reflectievragen bij intuïtie: wijsheid van hert, paard, zeester en mol.	286
Hooggevoeligheid	287
Work-life balans	288
Dier: eekhoorn, bever, wasbeer	288
Reflectievragen bij work-life balans: wijsheid van eekhoorn, bever en wasbeer	289
Burn-out: begrijpen, voorkomen en herstellen	290
Een gezonde work-life balans	294
Leven in het hier en nu	295
Schildpad, zeehond, flamingo	296
Reflectievragen bij leven in het hier en nu: wijsheid van schildpad, zeehond en flamingo.	297
Mindfull	298
Financiële orde en vrijheid	299
Dier: aap, bij, haai	299
Reflectievragen bij financiële vrijheid en orde: wijsheid van aap, bij en haai	300
Jouw visie over geld en bezit	301
Financiële vrijheid	302
Timemanagement en planning	302
Dier: krokodil, schaap, vleermuis	302
Reflectievragen bij timemanagement en planning: wijsheid van krokodil, schaap en vleermuis	304
Tijd	305
Planning de kunst van prioriteiten stellen	305

Verandering	306
Manifesteer je doelen	307
Universele liefde en spiritualiteit	308
Dier: roodborstje, spin, jaguar	308
Reflectievragen over spiritualiteit en universele liefde: wijsheid van het roodborstje, de spin en de jaguar	310
Het universum	311
De universele wetten.....	312
Spiritualiteit	312
Doelen	313
Hulpvragen voor je waarden, kwaliteiten en doelen	315
Creatief met jouw waarden, kwaliteiten en doelen	317
Visie	319
Blijf gefocust	320
Hoe omgaan met de dieren in je leven?.....	321
De natuurlijke cycli: wijsheid van dieren	323
Het ritme van de seizoenen in Noordwest-Europa	323
De Invloed van de maan	324
Jouw persoonlijk actie- en ontwikkelingsplan	324
Heb je genoten van dit boek?.....	326
Wil je nóg dieper duiken in persoonlijke groei en coaching?	326
Wil je beroep toen op een teambuilding of teamcoaching	327
De academie van Toscanzahoeve: waar mens en dier elkaar ontmoeten	327
Diepte Interview met Inge Pauwels.....	329
Andere Nederlandstalige boeken van mezelf.....	332
Na- en dankwoord en oproep	333

Voorwoord Inge Pauwels

Mijn leven begon tussen de dieren op de boerderij van mijn ouders. Daar waren zij niet alleen mijn vrienden, maar ook mijn steun en toeverlaat. De diepe band die ik met hen ontwikkelde, was zo intens dat ik al vroeg besloot geen vlees meer te eten. Deze bijzondere connectie wekte een onverzadigbare fascinatie voor dierengedrag in mij – en voor de waardevolle lessen die wij mensen daaruit kunnen trekken.

Deze passie dreef mij naar studies in communicatie, toegepaste psychologie, gedragswetenschappen, ethologie en basis neurologie. Geïnspireerd door het werk van vooraanstaande onderzoekers als Frans de Waal en Mark Nelissen, die dierlijk gedrag bestudeerden om de mensheid beter te doorgronden, ontwikkelde ik mijn eigen missie die op twee pijlers rust:

- Het verbeteren van dierenwelzijn door mensen te helpen dieren écht te begrijpen
- Het aanreiken van dieren als spiegel, waardoor mensen zichzelf beter leren kennen en met een open geest kunnen groeien

In mijn coaching en opleidingen staat Dierenspiegel® centraal, een methode die ik verweef met communicatietechnieken en een holistische visie. Mijn levenspad is volledig gewijd aan het begrijpen en helpen van dieren, het onderwijzen van mensen over hun dierlijke metgezellen, en het inzetten van deze bijzondere wezens om mensen te helpen.

Na mijn start als communicatiespecialiste en het oprichten van mijn bedrijf Vishuddha in 1999, nam mijn leven een beslissende wending toen ik in 2003 Toscanzahoeve oprichtte – een plek waar ik mijn hart en ziel kon leggen in trainingen, coaching en communicatie rond honden en katten.

Het leven leerde mij harde maar waardevolle lessen door het verlies van mijn geliefde honden. Het overlijden van Tosca in 2000 leidde niet alleen tot gezondheidsproblemen maar ook tot een verdieping in hooggevoeligheid, burn-out en life coaching. Later, na het afscheid van Raico in 2013, verbreedde mijn focus zich naar trauma- en rouwcoaching, een reis die ik beschreef in 'Uit het leven van een holistisch dierengedragstherapeute'.

Door de jaren heen groeide mijn inzicht in de onlosmakelijke band tussen dieren en hun mensen. Dit resulteerde in boeken als 'Hondenspiegel' en 'Jouw hond, je beste vriend'. Ook richtte ik de vzw 'Therapiedier' op, vanuit de overtuiging dat dieren een helende kracht bezitten die mensen werkelijk kan transformeren.

Mijn jarenlange ervaring in binnen- en buitenland, met zowel mensen als diverse diersoorten, heeft mij tot diepgaande inzichten gebracht over gedrag en communicatie. Wat mij telkens weer treft, is hoe mens en dier elkaar beïnvloeden – soms opvallend, soms subtiel.

Dierenspiegel® biedt je de sleutel om je dier nog dieper te begrijpen. Je leert wanneer je moet bijsturen en wanneer je jouw dier simpelweg in zijn waarde moet laten, omdat je nu ook je eigen gedragspatronen en blinde vlekken herkent. Deze methode vormt je opnieuw tot een zelfverzekerde leider, met diep respect voor de eigenheid van je dier. Hierdoor wordt jullie relatie nog rijker en natuurlijker.

Bedenk dat jullie band jaren meegaat waarin jullie elkaar oneindig veel kunnen leren. Je dier zal een scherper inzicht krijgen in jouw lichaamstaal, gedrag en intenties, doordat deze bewuster en helderder worden gecommuniceerd. Zo ontstaat er meer vertrouwen, respect en een nog diepere verbinding.

Het werken met honden en andere dieren biedt je een unieke spiegel voor je eigen ziel. Het is een beproefde weg naar diepere kennis van je eigen kwaliteiten, communicatiepatronen en je omgang met anderen.

DIERENSPIEGEL® - KEN JE DIER, KEN JEZELF

In de essentie gaat het om training voor dieren en coaching voor mensen. Door aandachtig te observeren wat dieren ons vertellen, ontvouwen zich waardevolle lessen over onszelf, over het dier, en over de subtiele dynamiek tussen ons. Dit geldt zowel voor onze huisdieren als voor dieren die toevallig ons pad kruisen. Zo ontstaat een holistisch beeld dat verder reikt dan het oppervlakkige.

Mensen ontdekken, door hun interacties met dieren, aspecten van zichzelf die ze bewust of onbewust uitstralen. Je wordt je bewust van je eigen zijn door de reacties van de dieren in je omgeving. Je dier geeft je namelijk eerlijke feedback over wat je zelf voelt, zonder filter of oordeel.

Door naar je dier te kijken, opent zich een venster naar je eigen handelen en voelen. Mensen komen zichzelf tegen – soms confronterend, waardoor we geneigd zijn te ontkennen wat we voelen, ondanks de onmiskenbare reflectie van ons dier. Ook hierin kunnen de dieren ons wijsheid schenken: aanvaard wat aan de oppervlakte komt en omarm het met mildheid.

In je leven ontmoet je talloze dieren: op vakantie, in dierentuinen, dieren bij je ouders of vrienden, dieren die je zelf adopteert, dieren in media en kunst, dieren tijdens wandelingen in de natuur, en zelfs dieren in je dromen. Van al deze ontmoetingen kunnen we leren.

Vooraf gedomesticeerde dieren zoals honden, katten, paarden en papegaaien zijn uitzonderlijk gevoelig voor onze energie en lichaamstaal. Ze laten zich minder misleiden door onze woorden of onecht gedrag. Ze merken feilloos wanneer onze uitingen en gevoelens niet synchroon lopen.

Ook wilde dieren bieden waardevolle lessen – niet zozeer over onze communicatiestijl, maar over de natuur, onze basis en onze pure instincten. En dieren die 'toevallig' op ons pad komen, zijn boodschappers. Of het nu gaat om een dier dat je onderweg tegenkomt, in een veld, of zelfs in je dromen. Soms zie je een periode overal hetzelfde dier: op tv, in tijdschriften, in je mail. Zij hebben altijd iets te zeggen, als je maar wilt luisteren...

Alle dieren die tot ons komen zijn leraren. Ze onderwijzen ons over onze eigen mogelijkheden, over energieën die in ons leven spelen, en over ons spirituele pad. We kunnen van elk dier iets leren, maar degene die regelmatig verschijnen of met ons samenwonen, hebben een bijzondere les voor ons. Ze fungeren als spirituele gidsen die ons leiden naar diepere inzichten.

Mijn leven draait om het begrijpen van dieren, het leren over dieren, en het inzetten van dieren om mensen te helpen. Dierenspiegel® staat centraal in mijn benadering, waarbij zelfkennis, zelfreflectie, groei en liefdevolle communicatie essentieel zijn.

Dit boek, geworteld in mijn persoonlijke ervaringen en inzichten, nodigt je uit om jezelf vragen te stellen en te reflecteren met behulp van de Dierenspiegel®. Ik hoop van harte dat het je inspireert om een diepere, bewustere en meer liefdevolle verbinding met jezelf en je omgeving aan te gaan.

Ontmoetingen met dieren zijn nooit toevallig! Geniet ervan en sta open voor wat ze je kunnen leren.

Veel lees- en reflectieplezier!

Inge Pauwels

Voorwoord Josselien Janssens

Wij mensen zijn niet de enige "intelligentie" op aarde. Hersenvolume is slechts één van de factoren die bepalen of er sprake is van bewustzijn en intelligentie. Sinds enige tijd is het concept 'emotionele intelligentie' breed erkend—een factor die het verschil maakt tussen hiërarchische en gelijkwaardige relaties, en die onze opvattingen over menselijk en dierlijk gedrag nuanceert.

De eerste herkenbare voorouders van de hond en het paard stammen uit het Eoceen (56 miljoen - 34 miljoen jaar geleden). Een kleine, in bomen levende aapachtige die leek op een kruising tussen een eekhoorn en een lemuur, was er al 'iets' eerder, zo'n 65 miljoen jaar geleden. De mensaap die op zijn achterbenen over het aardoppervlak loopt, gereedschap maakt en als jager-verzamelaar voor zijn voortbestaan zorgt, is echter 'nog maar' zo'n 7 à 5 miljoen jaar oud.

Als relatief jonge soort hebben wij mensen lange tijd gedacht dat wij het alleenrecht op intelligentie en bewustzijn hebben. De wetenschap was tot voor kort geneigd om bewustzijn en intelligentie in andere soorten te betwijfelen, tenzij het tegendeel werd aangetoond. Een belangrijke verschuiving kwam op 7 juli 2012, toen een groep neurowetenschappers in Cambridge de 'Declaration on Consciousness' ondertekende. Deze verklaring bevestigt dat zoogdieren zoals olifanten, paarden, honden, dolfinen, maar ook de octopus, beschikken over de neurologische structuren die bewustzijn en bewuste beleving van emoties mogelijk maken.

Voor veel dierenbezitters is deze wetenschappelijke erkenning een bevestiging van wat zij in het dagelijks samenleven met hun dieren al intuïtief wisten. Het roept vragen op over hoe wij als mensheid kijken naar andere levensvormen op onze planeet, en hoe wij onze plaats daarin definiëren.

De recente wetenschappelijke ontwikkelingen op het gebied van bewustzijn bij dieren nodigen ons uit om onze houding ten opzichte van dierintelligentie te heroverwegen. Het is belangrijk kritisch te reflecteren op hoe sommige vormen van wetenschappelijk onderzoek met dieren zijn uitgevoerd, zonder voldoende oog voor hun welzijn en natuurlijke behoeften. Denk aan de moederrat die haar jongen zoogt en duidelijk gestrest raakt wanneer haar nest wordt weggenomen, of aan dieren die ongemak ervaren tijdens experimenten.

Als dierenliefhebbers zijn wij echter óók niet altijd perfect in de manier waarop wij met onze huisdieren omgaan. We passen dieren aan aan onze leefpatronen en begrijpen niet altijd volledig hoe zij onze woorden en handelingen ervaren. Het meest waardevolle dat we voor onze dieren kunnen doen, is hun taal leren verstaan. Elke dag opnieuw met een open blik kijken naar wat zij ons vertellen. De gevolgen van ons handelen durven zien in hun reacties, zowel de positieve als de minder positieve. En vanuit erkenning van HUN intelligentie bereid zijn om ONS gedrag aan te passen, zodat de relatie tussen onze soort en andere soorten op aarde werkelijk symbiotisch en gelijkwaardig wordt.

Inge Pauwels begeleidt mensen al jaren met passie in het begrijpen van dierenbewustzijn. Door haar manier van kennisdelen is ze wellicht één van de beste menselijke ambassadeurs die onze gedomesticeerde viervoeters zich kunnen wensen! In dit boek nodigt ze ons uit om in de Dierenspiegel® te kijken. Wat we daarin zien, is een medeaardebewoner die veel gemeen heeft met het beste in onszelf: intelligent, gevoelig, bewust, liefdevol en wijs. Een wezen dat in balans leeft met zijn omgeving.

Inge's genuanceerde interpretaties van dierengedrag, vrij van ongepaste vermenselijking of emotionele projecties, vormen een belangrijke leidraad in deze ontdekkingsstocht. Zij toont ons, met begrip en helderheid, wie we zijn in onze relatie met dieren—een relatie die net zo oud is als de mensheid zelf. Een relatie die mooier en rijker wordt bij elke stap in wederzijds begrip. Ik wens dat ieder mens en dier van harte toe.

Josselien Janssens
Eponaquest & Advanced Medicine Horse Way Instructeur
Ervaringsgericht leren met paarden

Dieren in je leven

Of je nu hooggevoelig bent of enkel bewust, de natuur en de dieren zijn onze beste en eerlijkste spiegel. In je leven kom je in meerdere of mindere mate in contact met dieren.

Als kind leer je jouw totemdier kennen; het dier waar je onverklaarbaar een interesse voor hebt, dat je te pas en te onpas tegenkomt, waarvan je veel knuffels staan hebt, waarvan je foto's verzameld, waar je als eerste naartoe wil in de dierentuin enz.. Dit dier blijft je hele leven lang een speciale rol spelen en kan je meer leren over jezelf en je eigen karakter. Daarnaast heb je ook op bepaalde momenten in je leven krachtdieren die je leven komen verrijken. Wanneer je door een bepaalde periode gaat, zijn zij degenen die je meer inzichten kunnen geven.

Verder heb je huisdieren, zij zijn de mooiste spiegels die je je kan voorstellen. Ze spiegelen zowel op fysiek, mentaal als psychisch vlak.

En in je dagelijks leven kom je tal van boodschappers tegen. Die op dat moment je iets kunnen vertellen over de vraag waar je op dat moment mee zit of meer duidelijkheid brengen over je gedachten. Dieren voelen ons en onze maatschappij aan. Hoeveel te meer ze gedomesticeerd zijn, hoe korter ze bij ons staan, hoe meer ze kunnen spiegelen. Ze brengen ons terug in contact met onze wilde, ongerepte intuïtieve kant. We krijgen terug meer inzicht, intuïtie, volharding, onvoorwaardelijk liefhebben, scherp aanvoelen, een vooruitziende blik, een gevoelig oor, meer creativiteit, meer zin om te zingen en te dansen, en de mogelijkheid om intuïtief te genezen.

Dieren komen in je leven om een bepaalde reden, voor een seizoen of een heel leven.

Ze zijn gekomen om je door een moeilijkheid heen te helpen, je te begeleiden met ondersteuning en je fysiek, emotioneel of spiritueel te helpen.

Ze lijken door 'God' gestuurd en dat zijn ze ook.

Dan, zonder dat jij iets verkeerd doet, of op zomaar een moment, gaan ze dood, soms lopen ze weg.

Sommige dieren komen in je leven voor een seizoen, omdat het jouw beurt is om te delen, te groeien of te leren. Zij brengen je een ervaring van vrede of ze brengen je aan het lachen. Ze kunnen je iets leren dat je nog nooit gedaan hebt.

Ze geven je gewoonlijk een ongelooflijke hoeveelheid vreugde.

Relaties voor de duur van je leven, leren je levenslessen, dingen waar je op kunt bouwen om zo een solide emotionele fundering te hebben.

Het is jouw taak de lessen te accepteren.

Hou van dat dier en stop wat je hebt geleerd in alle relaties en situaties van je leven.

Men zegt: 'Liefde is blind maar vriendschap is helderziend'.

Dank je dat je een deel van mijn leven bent, of het nu is om een reden, voor een seizoen of voor het hele leven is!

Raico mijn mooiste dierenspiegel®

Als kind heb ik tal van dieren gehad. Ik ben grootgebracht op de boerderij van mijn ouders en bij elke ruzie, stress situatie of verdriet vond ik steun bij de dieren daar, van kat, hond tot kip, konijn of vis. Honden en katten waren overal rondom mij: bij het spelen, het rusten en het huiswerk maken. 's Nachts werden ze vervangen in bed door de pluchen versies. Nooit ben ik als kind alleen geweest. Altijd kon ik onvoorwaardelijke steun, begrip, knuffels en troost vinden bij dieren. Ik zou me het leven niet kunnen inbeelden zonder dieren.

In 1999 kreeg ik een zeer zwaar ongeluk waarbij ik 2 jaar moest revalideren. Ik kon, toen ik thuiskwam uit het ziekenhuis, niet lopen. Tosca, mijn hond op dat moment, was toen nog een pup. Hij was 24 uur bij mij voor steun en gezelschap, hielp me met voorwerpen en vooral leerde me weer lopen. Want hij was de motivatie om terug te willen leren lopen, om door de pijn te bijten en met hem naar buiten te gaan voor zijn noodzakelijk plasje. Hij was er onvoorwaardelijk met zijn knuffels en likjes ondanks dat mijn gezicht er niet uitzag (ik was in de ruit van de auto gevlogen) en hij wou wel met mij buiten komen en gezien worden!

Tosca heeft me geleerd mezelf graag te zien en voor iets te knokken.

Na Tosca heeft Raico, pracht van therapeutisch werk verricht.

Hij was er altijd! Ook als je alleen woont, je vrienden niet bereikbaar zijn, je relatie wordt beëindigd, je wat angstig bent in het donker, je moe thuiskomt van klanten enz...

Hij leerde me omgaan met mijn hooggevoeligheid en de (fysieke) beperkingen van mijn lichaam door CVS. Hij leert me gezond egoïstisch zijn en grenzen stellen. Hij leert me onvoorwaardelijke liefde voor mezelf en anderen. En hij leerde me over het begrip dierenspiegel®.

Soms zijn de mooiste geschenken in het leven niet gepland. Zo was het ook die dag toen ik, zonder concrete plannen om een hond te nemen, ging kijken naar een nest puppy's. Het lot had echter andere plannen. Tussen alle spelende pups was er één die direct op me af rende; Raico. Het moment dat onze ogen elkaar ontmoetten, wist ik het: dit was geen gewone ontmoeting, dit was voorbestemd. Die blik in zijn ogen vertelde een verhaal van toekomstige avonturen, diepe verbondenheid en onvoorwaardelijke liefde die elf prachtige jaren zou duren.

Deze ontmoeting viel samen met een belangrijke fase in mijn leven. Ik stond op het punt om het ouderlijk huis te verlaten en samen te gaan wonen met mijn toenmalige vriend in Hulshout. Raico werd niet alleen mijn hond, hij werd mijn steun en toeverlaat in deze nieuwe levensfase. Hij was er altijd, als een constante factor in een periode van verandering. Samen vormden we een onafscheidelijk duo, waarbij de grens tussen baas en hond vervaagde tot een pure vorm van kameraadschap.

Onze band was bijzonder en uitte zich in talloze gedeelde momenten. Daar was hij, voorin mijn cabrio, zijn oren wapperend in de wind, zijn snuit geheven naar de lucht - een beeld van pure levensvreugde. We reisden samen door heel Europa, van Nederland tot Frankrijk en Italië, altijd op zoek naar nieuwe kennis en ervaringen. Elke cursus, elk avontuur werd een gezamenlijke ontdekkingsreis. De hydrotherapie die we samen volgden en het oprichten van therapiedier vzw waren niet alleen mijlpalen in onze reis, maar versterkten ook onze band.

Maar het meest bijzondere aan onze relatie was misschien wel de bijna paranormale connectie die we deelden. We waren zo diep met elkaar verbonden dat afstand geen rol speelde. Als ik in het buitenland was, voelde ik feilloos aan wanneer er iets met hem aan de hand was, en hij voelde hetzelfde bij mij. Mijn moeder, die tijdens mijn afwezigheid voor hem zorgde, leerde deze bijzondere band te herkennen. Ze wist precies wanneer ze mij moest bellen, geleid door Raico's gedrag dat aangaf dat er contact nodig was.

Deze Dierenspiegel®, zoals we het noemden, was meer dan intuïtie, het was een vorm van communicatie die voorbij ging aan woorden of fysieke nabijheid. Het was alsof onze zielen op een dieper niveau met elkaar verbonden waren, een niveau waar taal overbodig was en begrip automatisch kwam. In moeilijke momenten was zijn aanwezigheid genoeg om me te troosten, en in vreugdevolle tijden verdubbelde zijn enthousiasme mijn geluk.

De onvoorwaardelijke liefde die Raico me gaf en die ik voor hem voelde, was een les in wat pure liefde werkelijk betekent. Het was een liefde zonder verwachtingen, zonder voorwaarden, zonder oordeel. Hij was er gewoon, altijd, met die trouwe blik in zijn ogen en die onvoorwaardelijke toewijding in zijn hart. Of ik nu succesvol was of faalde, vrolijk was of verdrietig, hij bleef dezelfde toegewijde vriend die me vanaf dag één had gekozen.

Elf jaar lang was Raico meer dan een hond - hij was mijn zielsverwant, mijn leraar in onvoorwaardelijke liefde, mijn trouwste metgezel. Samen bouwden we niet alleen een leven, maar ook een erfenis van liefde en begrip die zich uitstreckte tot het helpen van anderen door ons werk met therapiedieren. Hij leerde me dat de diepste vorm van liefde geen woorden nodig heeft, alleen een open hart en de bereidheid om jezelf volledig te geven aan die speciale band.

De herinnering aan Raico, aan onze reizen, onze avonturen en vooral aan onze diepe verbondenheid, blijft een bron van inspiratie en dankbaarheid. Hij was niet zomaar een hond die in mijn leven kwam - hij was een geschenk dat me leerde wat onvoorwaardelijke liefde en Dierenspiegel®, werkelijk betekent.

Raico was voor mij een zielsverwant op 4 poten. Om hem te eren is er Therapiedier vzw en het logo van Toscanzahoeve is zijn hoofd.

De dieren nu in mijn leven

Beijo: De les van vertrouwen en zorg

Soms komen de meest betekenisvolle relaties op de meest onverwachte momenten in ons leven. Zo was het ook met Beijo, mijn Old English Bulldog, die in mijn leven kwam slechts enkele maanden nadat ik afscheid had moeten nemen van Raico. Het verlies van Raico had een leegte achtergelaten die ik niet dacht te kunnen vullen, maar het universum had andere plannen.

Het was tijdens mijn werk als dierenexpert in het asiel dat ik voor het eerst kennismakte met Beijo. Ik was daar om te helpen met een angstige moederhond die door haar stress en angst haar puppy's verwaarloosde. Tussen die kwetsbare pups bevond zich Beijo, kus in het Portugees, met zijn ogen die tegelijkertijd angst en hoop uitstraalden. Iets in zijn blik raakte mij diep. Misschien was het zijn kwetsbaarheid, of misschien herkende ik in hem dezelfde zoektocht naar veiligheid die ik zelf voelde na het verlies van Raico. Wat het ook was, Beijo stal mijn hart vanaf het eerste moment.

Beijo was extreem angstig toen hij in mijn leven kwam. Geboren in het asiel, zonder de natuurlijke veiligheid die een stabiel huis zou bieden, had hij alle reden om de wereld met wantrouwen te bekijken. Alles was nieuw en potentieel gevaarlijk voor hem. Iedere beweging, ieder geluid kon een reden zijn om zich terug te trekken in zichzelf.

In het begin was het een uitdaging om tot hem door te dringen. Ik gebruikte al mijn kennis en ervaring met angstige dieren, maar bovenal gaf ik hem tijd. Tijd om te wennen aan mijn aanwezigheid, tijd om te leren dat niet alles en iedereen een bedreiging vormde. Langzaam maar zeker begon hij mij te vertrouwen. Eerst waren het kleine momenten - een blik die iets langer duurde, een aarzeling die minder werd, en uiteindelijk de eerste keer dat hij uit zichzelf naar me toe kwam. Het was een proces van geduld en consistentie. Ik leerde hem tools om met zijn angst om te gaan. We werkten samen aan situaties die hem bang maakten, stapje voor stapje, altijd in een tempo dat voor hem veilig voelde. Ik was niet alleen zijn eigenaar, maar ook zijn gids in een wereld die hij nog moest leren begrijpen.

Wat Beijo mij leerde, was de ongelooflijke kracht van vertrouwen. Naarmate de tijd verstreek, begon hij mij blindelings te vertrouwen. Het was alsof hij begreep dat ik er altijd voor hem zou zijn, dat ik hem nooit in een situatie zou brengen die hij niet aankon. Dit vertrouwen werd het fundament waarop hij zijn zelfvertrouwen kon bouwen. Door zijn vertrouwen in mij, kon Beijo langzaam maar zeker leren functioneren in de maatschappij. Plekken die eerst angstaanjagend waren, werden verkenbaar met mij aan zijn zijde. Geluiden die hem deden verstijven, leerde hij te accepteren als deel van het leven. Het was alsof zijn wereld, die eerst zo klein en beangstigend was, langzaam groter en rijker werd.

Dit proces heeft mij geleerd hoe belangrijk het is om vertrouwen te verdienen en te koesteren, niet alleen in relaties met dieren, maar ook met mensen. Vertrouwen is geen recht, maar een geschenk dat met zorg behandeld moet worden. Het gaf me ook nog meer expertise in het werken met honden die angstig zijn of angstagressie vertonen.

Beijo's weg was niet alleen emotioneel uitdagend, maar ook fysiek. Al snel werd duidelijk dat hij een medisch zorgenkindje was. Problemen met zijn bloedsuikerspiegel, gewrichten die niet meewerkten zoals ze zouden moeten, en talloze voedingsintoleranties maakten zijn dagelijks leven soms moeilijk. Gelukkig houd hij enorm van zwemmen en kunnen we hydrotherapie toepassen, naast kine en acupunctuur.

Deze uitdagingen vereisten extra zorg en aandacht van mij. Speciale voeding, regelmatige controles, soms medicatie - het werd allemaal deel van ons dagelijks ritueel. Maar nooit voelde dit als een last. Integendeel, het verdiepte onze band. In zijn ogen zag ik dankbaarheid voor elke keer dat ik zijn pijn verlichtte of zijn comfort verhoogde.

Beijo leerde mij zo de ware betekenis van onvoorwaardelijke liefde en zorg. Niet alleen de mooie, gemakkelijke momenten delen, maar er zijn door alle uitdagingen heen. Hem verzorgen in zijn kwetsbaarheid maakte mij sterker en meer bewust van mijn eigen capaciteit om lief te hebben zonder voorwaarden.

Als ik nu naar Beijo kijk, zie ik niet alleen een hond die ik heb geholpen. Ik zie een spiegel die mij toont wie ik ben en wie ik kan zijn. In zijn angst en overwinning daarvan, zie ik mijn eigen worstelingen en triomfen. In zijn vertrouwen zie ik mijn eigen vermogen om verbindingen aan te gaan die dieper gaan dan woorden. Hij leert mij elke dag dat kwetsbaarheid geen zwakte is, maar de basis voor echte kracht. Dat vertrouwen, eenmaal gewonnen, bergen kan verzetten. En bovenal, dat liefde in zijn puurste vorm niet afhangt van perfectie of gemak, maar juist bloeit in de uitdagingen die we samen overwinnen. Mijn baby, mijn spiegel, mijn les in liefde en vertrouwen.

Ceres: De natuurlijke helper

Te midden van de chaos van verbouwingen en de grote verhuizing naar wat nu Toscanzahoeve in Langdorp/Aarschot is, kwam Ceres in mijn leven. Net als zoveel keerpunten in het leven, was zijn komst niet gepland maar bleek hij precies te zijn wat ik nodig had zonder het te weten.

Het verhaal van Ceres begint, zoals dat van vele reddingshonden, met een mengeling van verdriet en hoop. Samen met zijn twee broers en zus werden ze gevonden in een doos, achtergelaten door onbekenden. Hun kleine lichamen waren vol met ongedierte, uitgedroogd en kwetsbaar. Hun lot had een tragedie kunnen zijn, maar in plaats daarvan werd het een begin van een bijzonder verhaal.

De pups werden binnengebracht en hadden onmiddellijk intensieve zorg nodig. Ze moesten in quarantaine worden gehouden om er zeker van te zijn dat ze geen ziektes hadden die ze zouden kunnen overdragen. Het was een kritieke periode waarin elke dag telde. Hun kleine lichamen moesten sterker worden, hun geest moest leren dat de wereld niet alleen uit verwaarlozing bestond.

Nadat de quarantaineperiode voorbij was en we zeker wisten dat de puppy's gezond waren, begon de volgende fase van hun reis. Samen met mijn collega besloten we elk twee puppy's in huis te nemen om ze te socialiseren en op te voeden. Het was een verantwoordelijkheid die we serieus namen, wetende dat de eerste maanden van een hond cruciaal zijn voor zijn latere gedrag en aanpassingsvermogen.

Ceres, Romeinse god van de maïs, was één van de puppy's die bij mij kwam wonen, aanvankelijk als tijdelijke gast. Maar zoals dat soms gaat met 'tijdelijke' regelingen, werd het permanent. Er was iets bijzonders aan Ceres, iets wat niet gemakkelijk in woorden te vatten was maar onmiskenbaar aanwezig. Misschien was het de manier waarop hij de wereld observeerde, met een kalme nieuwsgierigheid die zeldzaam is bij jonge honden. Of misschien was het hoe hij, zelfs als pup, al een natuurlijke neiging toonde om te bemiddelen en te helpen.

Wat begon als een reddingsoperatie, ontwikkelde zich tot iets veel groters. Ceres groeide niet alleen uit tot een prachtige, gezonde hond, maar ook tot een officieel gecertificeerd therapiedier. Het certificeringsproces was intensief, maar Ceres leek ervoor geboren. Zijn natuurlijke empathie, zijn rustige aanwezigheid, en zijn ongelooflijke vermogen om op menselijke emoties te reageren, maakten hem tot de ideale kandidaat. Nu werkt hij met bejaarden en kinderen, twee groepen die vaak het meest baat hebben bij de onvoorwaardelijke acceptatie en liefde van een therapiedier. Bij ouderen brengt hij troost en gezelschap, een levend wezen dat luistert zonder oordeel en aanraakt zonder terughoudendheid. Voor kinderen is hij een veilige haven, een vriend die niet plaagt of eisen stelt, maar simpelweg aanwezig is met onvoorwaardelijke liefde.

Het is fascinerend om te zien hoe Ceres zijn benadering aanpast afhankelijk van wie hij voor zich heeft. Bij fragiele ouderen is hij zacht en geduldig, wachtend tot zij contact initiëren. Bij kinderen met speciale behoeften is hij energiek maar nooit overweldigend, alsof hij intuïtief begrijpt wat elke persoon nodig heeft.

Maar Ceres' talenten reiken verder dan zijn werk als therapiehond. Hij heeft een uitzonderlijk vermogen ontwikkeld om de lichaamstaal van zowel honden als mensen te lezen. In een wereld waar miscommunicatie aan de orde van de dag is, is Ceres een natuurlijke tolk. Deze gave maakt hem onmisbaar tijdens gedragsconsulten en bij het testen van honden. Als mijn rechterhand observeert hij subtiele signalen die zelfs voor het geoefende menselijke oog gemakkelijk te missen zijn. Een lichte verstijving in de schouders van een hond, een nauwelijks merkbare verandering in ademhaling bij een mens – Ceres vangt het allemaal op en reageert daarop.

In groepen honden neemt hij vaak de rol aan van bemiddelaar en scheidsrechter. Hij komt tussenbeide voordat situaties kunnen escaleren, kalmeert opgewonden energie, en moedigt verlegen honden aan om deel te nemen. Het is alsof hij een natuurlijke diplomaat is, werkend aan harmonie zonder dat er ooit een woord wordt gesproken.

Wat Ceres zo boeiend maakt, is de dualiteit in zijn persoonlijkheid. Dezelfde hond die met precisie en focus kan werken tijdens therapiesessies en gedragsconsulten, is ook een onverbeterlijke zonneklopper. Als de zon schijnt, zal Ceres het warmste plekje vinden en zich daar uitstrekken in volledige overgave aan het moment.

Anders dan veel van zijn soortgenoten houdt hij niet van zwemmen. Water is niet zijn element. Maar laat hem rennen, en je ziet een andere kant van Ceres. Met een gratie die bijna artistiek is, vliegt hij over open velden, zijn lichaam een viering van beweging en vrijheid. Deze contrasten in zijn persoonlijkheid maken hem des te meer menselijk in zijn complexiteit. Hij is niet slechts één ding, maar een verzameling van voorkeuren, talenten en eigenaardigheden die samen het wezen vormen dat Ceres is.

Wat heeft Ceres mij geleerd door de jaren heen? Bovenal de kracht van observatie en aanwezigheid. In een wereld die steeds meer gefocust is op woorden – gesproken, geschreven, getweet – herinnert Ceres mij eraan dat sommige van de meest betekenisvolle communicatie plaatsvindt zonder een enkel woord.

Hij heeft mij geleerd dat bemiddelen vaak effectiever is dan confronteren. Dat sommige situaties niet vragen om ingrijpen maar om geduld. Dat er kracht zit in het zijn van een stilzwijgende, ondersteunende aanwezigheid voor iemand in nood.

Ceres laat zien dat het mogelijk is om meerdere rollen te vervullen zonder je authenticiteit te verliezen. Hij is zowel professional als speelmaatje, zowel helper als genietter van het leven. In een maatschappij die mensen vaak in hokjes plaatst, is Ceres een levend bewijs dat we complexe, multidimensionale wezens kunnen zijn.

Als ik in de ogen van Ceres kijk, zie ik niet alleen een hond die ik heb gered, maar een wezen dat op zijn beurt talloze anderen heeft geholpen. Van een verlaten puppy in een doos tot een gecertificeerd therapiedier dat levens verandert – zijn reis weerspiegelt de transformerende kracht van zorg, opleiding en doelgerichtheid. Hij houdt mij een spiegel voor die zegt: wat er ook gebeurt in het leven, welke omstandigheden je ook gegeven zijn, je hebt altijd de mogelijkheid om te groeien, te helen, en op jouw unieke manier bij te dragen aan de wereld.

In de chaos van de verhuizing naar Toscanzahoeve, te midden van verbouwingen en onzekerheid, kwam Ceres als een onverwachte gift. Nu, jaren later, kan ik mij een leven zonder hem niet voorstellen. Hij is niet alleen mijn rechterhand bij het werk, maar een constante herinnering aan waarom ik dit werk doe: omdat elk leven waardevol is, omdat elk wezen het verdient om gezien te worden voor zijn unieke kwaliteiten, en omdat de band tussen mens en dier een van de meest helende krachten in ons leven kan zijn.

Ceres, de gevonden pup die uitgroeide tot een meester in communicatie, een brenger van troost, een bemiddelaar tussen werelden. Mijn zonneklopper, mijn renner, mijn stille leraar.

Minnie: De onverwachte grenzeloze

In de wereld van dierenliefhebbers bestaat er vaak een vermeende grens tussen "kattenmensen" en "hondenmensen" - een scheidslijn die suggereert dat deze twee werelden fundamenteel verschillend zijn. Minnie, mijn zwart-witte kattenmetgezel, is echter het levende bewijs dat sommige van de meest betekenisvolle relaties ontstaan wanneer we voorbij deze artificiële grenzen kijken.

Minnie's verhaal begon, zoals zoveel verhalen van geredde dieren, in het asiel. Ze was een kleine kitten, zo teer en fragiel dat haar toekomst aan een zijden draadje hing. Voor halfdood achtergelaten, was ze nauwelijks in staat zelfstandig te eten. Haar kleine lichaam werd geteisterd door een ernstige luchtweginfectie die zich manifesteerde in constante niesbuien en een verontrustende hoest.

Voor sommigen zou deze kitten misschien een hopeloze zaak lijken - te ziek, te zwak, te veel zorg vereisend. Maar voor mij was Minnie een leven dat de kans verdiende om te bloeien, net zoals elk ander leven dat op mijn pad komt. Met die overtuiging nam ik haar mee naar huis, niet wetende dat dit kleine, zieke katje zou uitgroeien tot een van de meest bijzondere karakters in mijn dierenfamilie.

De eerste dagen en weken waren intensief. Minnie had constante zorg nodig - medicatie voor haar luchtweginfectie, aangepaste voeding om haar kracht te geven, en eindeloze hoeveelheden liefde en geduld. Er waren momenten waarop haar toekomst onzeker leek, maar langzaam begon haar lichaam te reageren op de behandeling. Haar niezen werd minder frequent, haar hoest verdween geleidelijk, en haar eetlust nam toe.

Wat Minnie echter werkelijk uniek maakt, is niet alleen haar overwinning op ziekte, maar de manier waarop ze de traditionele gedragspatronen van haar soort tart. In tegenstelling tot het stereotype van de onafhankelijke, solitaire kat die honden slechts tolereert, ontwikkelde Minnie een diepe en oprechte band met mijn honden. Van jongs af aan zocht ze hun gezelschap. Misschien was het omdat ze zo jong was toen ze bij ons kwam, of misschien was het simpelweg haar unieke persoonlijkheid, maar Minnie beschouwde de honden niet als een andere soort, maar als familie. Deze ongewone band gaat veel verder dan wat normaal gesproken wordt gezien tussen katten en honden die samenleven. Minnie hangt letterlijk aan de honden - ze slaapt tegen hen aan, volgt hen door het huis, en lijkt hun gezelschap te prefereren boven dat van andere katten of zelfs mensen soms.

Het meest verbazingwekkende aspect van Minnie's gedrag is misschien wel haar weigering om de typische territoriale grenzen van een huiskat te accepteren. Terwijl de meeste katten een strikt onderscheid maken tussen de veiligheid van binnen en het onbekende van buiten, heeft Minnie een heel andere benadering. Wanneer de honden naar buiten gaan om hun behoefte te doen, is Minnie er stevast bij. Alsof ze een klein hondje is, volgt ze hen de tuin in, wachtend tot ze klaar zijn voordat ze samen weer naar binnen gaan. Dit gedrag is niet iets wat haar is aangeleerd; het is een keuze die ze zelf heeft gemaakt, een reflectie van haar diepe band met haar hondenvrienden en haar verlangen om deel uit te maken van hun rituelen. Deze gewoonte om mee naar buiten te gaan voor een "plasrondje" met de honden is niet alleen schattig maar ook illustratief voor Minnie's persoonlijkheid. Ze is een wezen dat weigert zich te laten definiëren door de verwachtingen die we hebben van haar soort. In plaats daarvan creëert ze haar eigen regels, haar eigen manier van zijn in de wereld.

Ondanks haar onafhankelijke geest is Minnie paradoxaal genoeg ook een constante aanwezigheid. Waar ik ook ben in huis, Minnie is nooit ver weg. Ze heeft een bijzondere gave om precies te weten waar ze moet zijn - niet direct op schoot of veeleisend om aandacht, maar ergens in de nabijheid, een stille maar geruststellende aanwezigheid. Het is alsof ze begrijpt dat nabijheid niet altijd fysieke aanraking vereist. Soms is het genoeg om gewoon in dezelfde ruimte te zijn, een gedeelde ervaring te hebben zonder woorden of acties. Deze subtiele vorm van gezelschap is een van de meest waardevolle geschenken die Minnie geeft. In tegenstelling tot sommige katten die volledig zelfstandig opereren, lijkt Minnie te genieten van de collectieve ervaring van ons huishouden. Ze is een integraal deel van het dagelijkse leven, niet als een aparte entiteit die haar eigen weg gaat, maar als een deelnemer in het grotere geheel.

Wat heeft deze kleine zwart-witte kat mij geleerd sinds ze in mijn leven kwam? Bovenal heeft Minnie mij laten zien dat identiteit niet wordt bepaald door soort of categorie, maar door individuele keuzes en relaties. Ze weigert een "typische kat" te zijn, niet uit rebellie, maar omdat ze simpelweg volgt wat natuurlijk voelt voor haar.

Minnie herinnert mij er dagelijks aan dat de grenzen die wij als mensen creëren - tussen soorten, tussen binnen en buiten, tussen wat "hoort" en wat niet "hoort" - vaak meer te maken hebben met onze beperkte perceptie dan met de werkelijkheid. In haar wereld bestaan deze grenzen niet; er zijn alleen wezens om van te houden en ervaringen om te delen. Er is ook een diepe les in veerkracht in Minnie's verhaal. Van een bijna stervende kitten tot een bloeiend, gelukkig lid van onze familie - haar reis is een ode aan de kracht van zorg, liefde en het geloof in mogelijkheden. Wanneer ik naar haar kijk, herinner ik me dat zelfs in de meest uitdagende omstandigheden, herstel en groei mogelijk zijn. Misschien is de meest subtiele maar diepgaande les die Minnie biedt die van aanwezigheid. In een wereld die steeds meer gefocust is op doen, presteren en bereiken, belichaamt Minnie de kunst van het simpelweg zijn. Haar vermogen om volledig aanwezig te zijn - niet constant bezig met het verleden of de toekomst, maar gewoon hier, nu - is een dagelijkse herinnering aan een levenswijshouding die we vaak vergeten.

Als ik in Minnie's ogen kijk, zie ik een spiegel die mij toont hoe beperkend onze verwachtingen soms kunnen zijn. Hoe vaak oordelen we over anderen, menselijk of dierlijk, op basis van vooropgezette ideeën over hoe ze "zouden moeten" zijn? Hoe vaak missen we de unieke schoonheid van een wezen omdat we zo gefocust zijn op categorieën en normen? Minnie's bestaan is een zachte maar krachtige uitdaging aan deze neiging. Ze nodigt mij uit om verder te kijken dan labels en categorieën, om elk wezen te zien voor wie ze werkelijk zijn, niet voor wie ik denk dat ze zouden moeten zijn.

In haar onconventionele vriendschappen, haar grensoverschrijdende gedrag, en haar stille maar constante aanwezigheid, weerspiegelt Minnie een waarheid die veel dieper gaat dan het onderscheid tussen "kattenmens" en "hondenmens". Ze laat zien dat echte verbinding ontstaat wanneer we de moed hebben om voorbij deze kunstmatige scheidingen te reiken en elkaar te vinden in onze gedeelde ervaring van het leven.

Van een kleine, zieke kitten in het asiel tot een integraal deel van ons dagelijks leven - Minnie's reis is een verhaal van herstel, maar ook van het doorbreken van grenzen en het vinden van familie op de meest onverwachte plaatsen. En daarin ligt misschien wel haar grootste geschenk: de herinnering dat familie niet wordt bepaald door soort of bloed, maar door de banden die we kiezen te vormen en de liefde die we kiezen te delen.

Minnie, mijn zwart-witte grensoverschrijder, mijn stille metgezel, mijn levende herinnering aan de kracht van onverwachte verbindingen.

Tigre: Schaduw in het licht

In het Portugees betekent "Tigre" tijger - een naam die kracht en wildheid suggereert. Voor de kleine kitten die deze naam zou dragen, leek het aanvankelijk een ironische keuze. Toen ik haar voor het eerst zag in het asiel, was er weinig dat deed denken aan het machtige roofdier waarnaar ze vernoemd was. En toch, zoals ik zou leren, droeg ze

een innerlijke kracht die haar naam volkomen waardig zou blijken. Het asiel is een plaats van hoop, maar ook van hartzeer. Elke kooi vertelt een verhaal, vaak een verhaal van verlating, mishandeling of simpelweg ongeluk. Toen ik daar kwam om te helpen, zoals ik zo vaak deed, trok een specifieke kooi mijn aandacht. Daarin zaten twee kittens - een broer en zus, zo werd mij verteld. De broer leek relatief gezond, maar het zusje was in een verontrustende toestand.

Haar neus was volledig verstopt, wat haar ademhaling bemoeilijkte, en één van haar ogen was dichtgeplakt door infectie. De medewerkers van het asiel hadden haar natuurlijk de best mogelijke zorg gegeven met de middelen die ze hadden, maar ze waren overbelast, en deze kleine kitten had meer intensieve, één-op-één verzorging nodig dan zij konden bieden.

Er was nog iets anders aan haar, iets dat verder ging dan haar fysieke toestand. Ze was wild, niet op de speelse manier van kittens, maar op de manier van een wezen dat geleerd heeft dat de wereld een gevaarlijke plaats is. Ze kromp ineen bij menselijk contact, haar kleine lichaam stijf van angst. Wat had dit kleine katje meegemaakt in haar korte leven dat haar zo had geleerd te vrezen?

Er zijn momenten in het leven waarop we een beslissing nemen zonder volledig te begrijpen waarom. Een intuïtieve sprong, een gevoel dat dit het juiste is om te doen, ondanks alle praktische overwegingen die het tegenspreken. Zo'n moment had ik toen ik naar die kleine kitten keek.

Ik had al meerdere dieren thuis. Ik zat middenin een drukke periode in mijn leven. Een kitten die zowel medische problemen als gedragsproblemen had, zou een aanzienlijke investering van tijd en energie vereisen. En toch, toen ik in dat ene open oog keek, wist ik dat ik haar mee naar huis zou nemen. Ik noemde haar Tigre, misschien in de hoop dat de naam haar zou helpen de kracht te vinden die ze zo dringend nodig had.

De eerste dagen en weken met Tigre waren intensief. Haar neus moest regelmatig worden schoongemaakt zodat ze kon ademen. Haar oog vereiste zorgvuldige behandeling in een poging de infectie te bestrijden. Ze moest handmatig worden bijgevoerd omdat haar verstopte neus het moeilijk maakte om zelf te eten.

Om haar de nabijheid en warmte te geven die ze nodig had, droeg ik haar vaak in een draagschaal op mijn borst. Zo kon ze mijn hartslag voelen, de regelmaat ervan een geruststellend ritme dat haar hielp zich veilig te voelen. In die draagschaal, dicht tegen mij aan, begon Tigre langzaam te ontdooien. Het was een proces dat niet in uren of dagen, maar in weken en maanden werd gemeten.

Ondanks alle zorg en medische behandeling werd al snel duidelijk dat Tigre's oog niet volledig zou genezen. De infectie had te veel schade aangericht voordat ze de juiste behandeling kreeg. Ze zou voor de rest van haar leven slechtziend blijven. Voor sommigen zou dit een tekortkoming kunnen lijken, maar ik zag het als deel van wat Tigre uniek maakte - een fysieke manifestatie van haar reis, een herinnering aan wat ze had doorstaan en overwonnen.

Naarmate Tigre sterker werd, begon haar persoonlijkheid zich te ontvouwen. Het was duidelijk dat ze altijd een kat zou zijn die in twee werelden leefde - één van voorzichtigheid en één van vertrouwen. Haar vroege ervaringen, wat die ook mogen zijn geweest, hadden een blijvende indruk achtergelaten. Ze bleef schrikachtig voor plotselinge bewegingen, wantrouwend tegenover vreemden, en geneigd om zich te verstoppen in nieuwe situaties. En toch, in de veiligheid van ons huis, begon een andere Tigre tevoorschijn te komen. Een Tigre die, ondanks haar angst, verlangde naar verbinding. Een Tigre die, hoewel nog steeds voorzichtig, de moed vond om liefde te accepteren. Dit dualisme in haar karakter is misschien wel het meest zichtbaar in haar avondritueel. Elke avond, als het huis rustig wordt en de dag ten einde loopt, zoekt Tigre actief mijn gezelschap. De kat die overdag misschien wegschoot bij een onverwacht geluid, komt nu uit eigen beweging voor knuffels. Ze strekt zich uit naast me op het bed, haar kleine lichaam ontspannen op een manier die overdag zeldzaam is. In deze momenten van rust en intimiteit lijkt het alsof ze eindelijk volledig aanwezig kan zijn, vrij van de schaduwen van haar verleden.

Tigre's slechte zicht heeft haar leven gevormd, maar niet beperkt. In plaats daarvan heeft ze zich aangepast, andere zintuigen verscherpt om te compenseren. Ze navigeert door het huis met een opmerkelijke precisie, gebruikmakend

van haar gehoor, reuk en tastzin om de wereld om haar heen in kaart te brengen. Het is fascinerend om te zien hoe ze obstakels ontwijkt die voor haar nauwelijks zichtbaar kunnen zijn, hoe ze de aanwezigheid van andere dieren of mensen kan detecteren lang voordat ze hen kan zien. In veel opzichten heeft haar beperking haar zintuiglijk bewustzijn verrijkt, haar gedwongen om de wereld op een completere manier te ervaren dan veel van ons doen.

Dit aspect van Tigre's leven is een krachtige metafoor voor veerkracht - het vermogen om niet alleen te overleven maar ook om te gaan met minder ideale omstandigheden. Het herinnert mij eraan dat wat we als beperkingen beschouwen, vaak gewoon uitnodigingen zijn om andere wegen te vinden, andere mogelijkheden te verkennen.

Een van de meest ontroerende aspecten van mijn relatie met Tigre is de manier waarop we een taal van vertrouwen hebben ontwikkeld. Omdat ze van nature angstig is, heb ik geleerd om voorspelbaar te zijn in mijn bewegingen, zacht in mijn stem, en geduldig in mijn verwachtingen. In ruil daarvoor heeft zij geleerd dat niet alle mensen een bedreiging vormen, dat aanraking liefdevol kan zijn in plaats van schadelijk, dat kwetsbaarheid niet altijd tot pijn leidt. Deze wederzijdse aanpassing - ik die mijn gedrag aanpas aan haar behoeften, zij die langzaam de grenzen van haar comfort verlegt - heeft een band gecreëerd die dieper gaat dan veel van mijn relaties met meer zelfverzekerde dieren. Er is een bijzondere intimiteit in het vertrouwen dat moeilijk gewonnen is, een bijzondere vreugde in het zien van een wezen dat zich langzaam opent als een bloem naar de zon.

Wanneer Tigre uit eigen beweging naar me toe komt voor affectie, wanneer ze ontspant onder mijn aanraking in plaats van stijf te worden van angst, voel ik een gevoel van eer en privilege dat moeilijk in woorden te vatten is. Het is alsof ze zegt: "Ondanks alles wat ik heb meegemaakt, kies ik ervoor om jou te vertrouwen." Er is weinig in het leven dat kostbaarder is dan dat.

Wat heeft Tigre mij geleerd in onze tijd samen? Bovenal heeft ze mij laten zien dat heling geen lineair proces is. Er zijn geen netjes afgebakende fasen die keurig op elkaar volgen, geen duidelijk eindpunt waarop alle wonden perfect genezen zijn. In plaats daarvan is heling een dans - twee stappen vooruit, één stap terug, soms zijwaarts bewegend wanneer voorwaarts of achterwaarts niet mogelijk lijkt. Tigre heeft perioden van grote vooruitgang gekend, momenten waarop haar vertrouwen en zelfvertrouwen bloeiden, gevolgd door terugvallen wanneer iets haar angst opnieuw triggerde. En toch, over tijd gezien, is de algehele trend er een van groei. Ze is niet dezelfde bange kitten die ze ooit was, noch is ze volledig bevrijd van de impact van haar vroege ervaringen. Ze is iets daartussenin, altijd in het proces van worden. Is dat niet waar voor ons allemaal? Dragen we niet allemaal de littekens van oude wonden, angsten die misschien irrationeel lijken maar toch echt aanvoelen, momenten waarop we ons terugtrekken wanneer we eigenlijk willen reiken? Tigre's reis herinnert mij eraan dat heling niet gaat om perfectie, maar om progressie. Niet om de afwezigheid van angst, maar om de moed om ondanks die angst lief te hebben.

Als ik in Tigre's ogen kijk - één helder, één troebel - zie ik een spiegel die mijn eigen dualiteit weerkaatst. Mijn eigen strijd tussen angst en vertrouwen, tussen terugtrekking en verbinding, tussen vasthouden aan het verleden en openstaan voor het heden.

Tigre, wier naam kracht suggereert maar wier lichaam zo kwetsbaar was. Tigre, die een fysieke beperking draagt maar geestelijk verder ziet dan veel van ons doen. Tigre, die ons 's nachts opzoekt voor knuffels, alsof de duisternis haar eindelijk gelijk maakt aan anderen, haar gebrek aan zicht niet langer een nadeel maar een gedeelde ervaring.

In haar vind ik een les over imperfecte heling, over het leven met beperkingen, over het vinden van momenten van verbinding zelfs te midden van aanhoudende angst. Ze herinnert mij eraan dat we niet hoeven te wachten tot we volledig heel zijn om liefde te geven of te ontvangen, dat er schoonheid is in het proces, niet alleen in het resultaat.

Tigre, mijn kleine tijger, wild en toch teder, bang en toch moedig, beschadigd en toch heel. Een schaduw in het licht, maar ook een licht in de schaduw.

Onca: De zwarte schaduw met een gouden hart

Net als zijn naamgenoot, de Braziliaanse jaguar of "Onca" in het Portugees, beweegt mijn Onca zich met een stille gratie door de wereld. De ironie van zijn naam is niet verloren - waar een echte panter gevreesd en bewonderd wordt om zijn kracht en schoonheid, werd mijn pikzwarte kat ooit vermeden, enkel vanwege de kleur van zijn vacht. In een wereld vol bijgeloof en vooroordelen bleek zijn donkere pels een belemmering voor het vinden van een liefdevol thuis. Maar zoals zo vaak in het leven, bracht wat anderen zagen als een nadeel, mij een van mijn meest bijzondere dierenvriendschappen.

Het verhaal van Onca begint, zoals zoveel van deze verhalen, met afwijzing. Pikzwart van neus tot staart, werd hij door potentiële adoptanten keer op keer gepasseerd. Oud bijgeloof over zwarte katten als brengers van ongeluk blijven hardnekkig voortbestaan, zelfs in onze moderne tijd. Voor Onca betekende dit dat hij langer moest wachten op een thuis dan zijn bonter gekleurde soortgenoten. Wat mensen niet zagen toen ze hem voorbijliepen, was het karakter dat schuilging achter die gitzwarte vacht. Ze zagen niet de zachtheid van zijn aard, de loyaliteit die hij te bieden had, of de vocale persoonlijkheid die zo kenmerkend voor hem zou worden. Ze zagen slechts een zwarte kat - een leeg canvas waarop ze hun eigen angsten en vooroordelen projecteerden. Misschien was het mijn werk met dieren dat me had geleerd dat uiterlijk zo weinig zegt over het karakter binnenin. Misschien was het intuïtie. Of misschien was het simpelweg het feit dat ik, na jaren van werken met verwaarloosde en mishandelde dieren, wist hoe oneerlijk het is om een wezen te beoordelen op oppervlakkige kenmerken. Wat de reden ook was, ik nam Onca mee naar huis.

Een van de eerste dingen die mij opvielen aan Onca was zijn vocale natuur. In tegenstelling tot veel katten, die hun gedachten voor zich houden en communiceren via subtiele lichaamstaal, heeft Onca altijd zijn stem gebruikt om zijn aanwezigheid kenbaar te maken. Het is meer dan gewoon miauwen; het is een gesprek, een begroeting, een uitdrukking van zijn unieke persoonlijkheid. Vooral wanneer hij binnenkomt, roept hij naar mij. Het is alsof hij aankondigt: "Ik ben thuis!" of "Hier ben ik!". Dit is niet het gejammer van een kat die om voedsel vraagt, maar eerder de begroeting van een vriend die blij is je te zien. Zijn roep heeft een kwaliteit die bijna menselijk lijkt in zijn expressiviteit, vol nuance en emotie. Onca roept niet naar iedereen; hij roept naar mij. Het is een vorm van communicatie die hij heeft gereserveerd voor onze speciale band, een privétaal tussen ons beiden. Door de jaren heen heb ik leren onderscheiden wat zijn verschillende toonaarden betekenen - wanneer hij gewoon begroet, wanneer hij om aandacht vraagt, wanneer hij iets wil meedelen.

Het is een fascinerend aspect van dierlijk gedrag, hoe ze hun communicatiemethoden aanpassen aan de relaties die ze vormen. Onca heeft gekozen voor een vocale band met mij, terwijl hij met anderen misschien meer terughoudend is. Het is een keuze die spreekt van vertrouwen en voorkeur, een bewijs dat dieren, net als mensen, unieke relaties vormen met verschillende individuen in hun leven.

Onca leeft comfortabel in twee werelden - de wilde buitenwereld en de veilige binnenruimte van ons huis. Buiten verkent hij met de zelfverzekerdheid van zijn wilde naamgenoten, jachtinstincten intact, zintuigen scherp afgesteld op elke beweging en geluid. In deze omgeving is hij volledig kat - onafhankelijk, alert, een natuurlijk roofdier in miniatuur. Maar anders dan veel katten die buiten vertoeven en daardoor een zekere wildheid behouden, heeft Onca een bijzonder vermogen om naadloos tussen deze werelden te schakelen. Wanneer hij binnenkomt, transformeert hij. De jager wordt een knuffelaar, het roofdier een gezelschapsdier. Hij zoekt zijn favoriete plek op de kattenpaal, een verhoogde uitkijkpost vanwaar hij het huiselijke leven kan observeren, of nog liever, hij zoekt mijn nabijheid. Deze dualiteit in zijn karakter fascineert me. Het is alsof hij het beste van beide werelden heeft geïntegreerd in zijn wezen - de vrijheid en avontuurlijkheid van een buitenkat, maar de gehechtheid en affectie van een binnenkat. Het is een balans die sommige katten nooit vinden, maar die Onca moeiteloos lijkt te beheersen.

Misschien het meest bijzondere aspect van mijn relatie met Onca is de exclusiviteit ervan. In een huishouden met meerdere mensen en dieren heeft Onca mij gekozen als zijn persoon. Niet door gebrek aan opties of door toeval, maar door een bewuste voorkeur die zich uit in talloze kleine en grote manieren. Wanneer ik in de zetel ga zitten en hij binnen is, komt hij naar mij toe voor knuffels. Het is meer dan een toevallige interactie; het is een ritueel, een bevestiging van onze band. Hij positioneert zich zo dat maximaal contact mogelijk is, zijn zachte vacht tegen mijn huid, zijn gespin een fysiek voelbare uitdrukking van tevredenheid. 's Nachts gaat deze band nog een stap verder. Onca slaapt niet zomaar in dezelfde ruimte als ik; hij slaapt tegen mijn benen, een warme aanwezigheid die troost biedt in de donkere uren. En in een bijna menselijke uiting van attentie, draait hij mee wanneer ik mij omdraai in mijn slaap, zijn positie aanpassend om het contact niet te verliezen.

Deze voorkeur voor mij boven anderen is niet iets wat ik heb aangeleerd of afgedwongen. Het is een keuze die Onca zelf heeft gemaakt, een uitdrukking van een band die niet kan worden geforceerd of gesimuleerd. Het is een voorrecht dat ik niet licht opneem.

Wat Onca's karakter verder verrijkt, is zijn bereidheid om soortgrenzen te overschrijden in zijn affecties. Waar veel katten honden hooguit tolereren, zoekt Onca actief hun gezelschap, geeft hij knuffels, deelt hij ruimte en warmte.

Deze openheid voor interspecifieke vriendschappen spreekt van een ruimhartigheid van geest, een afwezigheid van de angst of territoriale instincten die vaak de interacties tussen verschillende diersoorten kleuren. Het is alsof Onca begrijpt dat vriendschap en affectie niet beperkt hoeven te worden door biologische categorieën, dat warmte en gezelschap kunnen worden gevonden buiten de grenzen van zijn eigen soort.

Deze eigenschap doet me denken aan kinderen, die nog niet gehinderd worden door de sociale vooroordelen en categorisering die we als volwassenen vaak hanteren. Voor een kind is een vriend gewoon een vriend, ongeacht achtergrond, uiterlijk of andere oppervlakkige verschillen. Onca behoudt deze kinderlijke openheid, deze bereidheid om verbinding te zoeken op basis van karakter in plaats van categorie.

Wat heeft deze pikzwarte kat mij geleerd in onze tijd samen? Bovenal heeft Onca mij herinnerd aan de gevaren van oordeelvorming op basis van uiterlijk. De mensen die hem voorbijliepen vanwege zijn zwarte vacht, misten de kans op een relatie met een buitengewoon liefdevol en loyaal wezen. Hun verlies, mijn winst. Dit is een les die verder reikt dan alleen onze omgang met dieren. Hoe vaak laten we ons in het menselijk leven leiden door eerste indrukken, door oppervlakkige kenmerken die weinig zeggen over het karakter van een persoon? Hoe vaak missen we kansen op betekenisvolle verbindingen omdat we vasthouden aan vooroordelen of aannames?

Onca herinnert mij er ook aan dat liefde een keuze is, geen verplichting. Hij kiest ervoor om bij mij te zijn, om tegen mijn benen te slapen, om mij te begroeten wanneer hij binnenkomt. In een wereld waarin we vaak denken in termen van bezit - "mijn kat", "mijn hond" - is het verfrissend om herinnerd te worden aan het feit dat onze dieren zelf actieve deelnemers zijn in de relatie, dat ze ons kiezen net zoals wij hen kiezen.

Er is ook een les in de manier waarop Onca tussen verschillende werelden navigeert. Zijn vermogen om volledig aanwezig te zijn in de buitenwereld, maar ook volledig te participeren in het huiselijke leven, herinnert mij aan het belang van aanpassingsvermogen, van het vinden van een balans tussen verschillende aspecten van het leven. We hoeven niet vast te zitten in één manier van zijn; we kunnen, zoals Onca, verschillende kanten van onszelf cultiveren en uiten afhankelijk van de context.

Wanneer ik in de donkere ogen van Onca kijk, zie ik een spiegel die aspecten van mijzelf reflecteert waarvan ik me niet altijd bewust ben. Zijn selectieve maar diepe gehechtheid weerspiegelt misschien mijn eigen neiging om weinig, maar intense vriendschappen te vormen. Zijn vermogen om grenzen te overschrijden in zijn affecties resoneert met mijn eigen wens om verder te kijken dan conventionele categorieën en scheidingen.

Maar bovenal zie ik in hem een wezen dat, ondanks afwijzing op basis van iets zo oppervlakkigs als kleur, niet verbitterd of angstig is geworden. In plaats daarvan is hij open gebleven, liefdevol, bereid om te vertrouwen en zich te hechten. Er is een les in die veerkracht, in het vermogen om voorbij teleurstelling te groeien naar verbinding.

Onca, mijn zwarte panter, vocaal en toch selectief, wild en toch teder, onafhankelijk en toch toegewijd. In zijn contrasterende eigenschappen vind ik niet alleen een fascinerend dier, maar ook een metafoor voor de complexiteit die in ons allemaal huist. Zijn zwarte vacht, ooit een reden voor afwijzing, is nu voor mij een symbool van unieke schoonheid en individualiteit.

In een wereld die steeds meer waarde lijkt te hechten aan oppervlakkige kenmerken, aan uiterlijk vertoon en kunstmatige perfectie, staat Onca als een levende herinnering aan wat werkelijk van belang is: karakter, loyaliteit, de capaciteit voor liefde. Deze eenvoudige waarheden, belichaamd in een zwarte kat die niemand wilde, maar die mijn hart volledig heeft veroverd.

Lenor: De genezer van harten

Soms komen dieren precies op het juiste moment in ons leven. Op momenten wanneer ons hart gebroken is, wanneer we door verdriet worden overmand, kan de voorzienigheid een wezen op ons pad sturen dat, zonder woorden, precies weet wat we nodig hebben. Zo was het ook met Lenor, die in mijn leven kwam precies op het moment dat ik afscheid had moeten nemen van mijn geliefde grijze tijgerkat Dakino. De pijn van Dakino's verlies door een aanrijding was nog rauw en alomtegenwoordig. Het was een van die wonden die iedere dierenliefhebber kent maar nooit went - het plotselinge, onverwachte afscheid van een dierbare metgezel. Met dit zware hart had ik een bezoek gebracht aan het asiel, misschien niet eens bewust op zoek naar een nieuwe vriend, maar eerder gedreven door de behoefte om omringd te zijn door dierenleven tijdens mijn rouwproces.

Daar, tussen tientallen andere katten, zat Lenor. Er was niets bijzonders aan haar uiterlijk dat haar deed opvallen tussen de anderen. Wat haar onderscheidde was iets heel krachtig, haar ogen. En ook wel de zachtheid van haar pels, vandaar de naam zoals de wasverzachter 'Lenor'. Toen onze blikken elkaar kruisten, voelde ik een onmiddellijke connectie die moeilijk in woorden te vatten is. Het was alsof ze direct keek naar de pijn in mijn hart, niet met medelijden, maar met begrip. Wat daarna gebeurde, was een van die momenten waarop het universum lijkt te bevestigen dat sommige ontmoetingen voorbestemd zijn. Lenor kwam naar me toe en gaf me een kopje - dat kleine gebaar van vertrouwen en genegenheid dat katten soms delen. Het was een eenvoudige aanraking, maar het effect was overweldigend. De emotionele dam die ik had opgebouwd, brak. Tranen begonnen spontaan te stromen in een uitbarsting van verdriet en, verrassend genoeg, ook troost. Het was alsof Lenor met dat ene gebaar zei: "Het is oké om te huilen. Ik ben hier." In dat moment van kwetsbaarheid en verbinding wist ik dat ik haar niet meer kon loslaten. Niet uit een behoefte om Dakino te vervangen - geen enkel dier kan ooit de plaats innemen van een ander - maar uit erkenning van deze nieuwe, onverwachte band die zich had gevormd. Soms kiezen wij onze dieren, maar vaker kiezen zij ons, op manieren die we niet altijd kunnen begrijpen maar die we moeten respecteren.

Thuis ontvouwde Lenor's persoonlijkheid zich als een bloem die zich opent voor de zon. Wat onmiddellijk duidelijk werd, was haar buitengewone sociale aard naar mensen toe. Waar sommige katten selectief zijn in hun affecties of tijd nodig hebben om te wennen aan nieuwe personen, omarmde Lenor iedereen met een openheid die zeldzaam is in de kattenwereld.

Deze sociabiliteit uit zich in haar constante bereidheid om geaaid en opgepakt te worden, niet alleen door gezinsleden maar door iedereen die ons huis betreedt. Ze begroet bezoekers niet met de typische kattenreserve, maar met enthousiasme en nieuwsgierigheid. Het is alsof ze begrijpt dat elke nieuwe persoon een potentiële bron van affectie en interactie is.

Deze openheid naar mensen staat in scherp contrast met haar houding tegenover andere katten. In de aanwezigheid

van haar soortgenoten verandert Lenor's gedrag merkbaar. De sociale vlinder wordt terughoudend, soms zelfs afstandelijk. Het is een fascinerend aspect van haar persoonlijkheid - hoe ze de gezelschap van een totaal andere soort lijkt te prefereren boven die van haar eigen.

Lenor's sociale vaardigheden reiken verder dan alleen huiselijke interacties. Ze heeft een natuurlijk talent getoond voor therapeutisch werk, vooral met kinderen. Er is iets in haar rustige aanwezigheid, haar bereidheid om aangeraakt te worden, en haar intuïtieve begrip van menselijke emoties dat haar perfect maakt voor deze rol. Wanneer ze werkt met kinderen, past ze haar gedrag subtiel aan. Ze wordt kalmer, geduldiger, bijna alsof ze begrijpt dat deze kleine mensen een speciale benadering nodig hebben. Kinderen die misschien angstig of terughoudend zijn met andere dieren, vinden in Lenor een niet-oordelende metgezel die hen op hun gemak stelt. Dit therapeutische werk is niet iets wat we haar hebben geleerd; het komt voort uit haar natuurlijke aanleg. Het is een herinnering aan hoe dieren, zonder formele training, vaak een intuïtief begrip hebben van wat mensen nodig hebben. In een wereld waar therapie steeds meer geprotocolleerd en geformaliseerd wordt, biedt Lenor een vorm van heling die eenvoudig is in zijn uitvoering maar diep in zijn impact. Bovendien is ze super zacht en dus extra aaibaar.

Naast haar rol als sociale vlinder en therapeute is Lenor ook een kat die weet wat ze wil en hoe ze het moet krijgen. Ze heeft een zekere prinses-achtige kwaliteit, een zachtaardige maar onmiskenbare verwachting dat de wereld zich zal aanpassen aan haar voorkeuren. En op de een of andere manier, vaak tot onze eigen verbazing, voldoen we aan deze verwachtingen.

Dit toont zich in tal van kleine dagelijkse gewoonten. Ze heeft haar eigen unieke mandje op mijn bureau, een plek die exclusief de hare is en van waaruit ze kan toezien op mijn werk met een koninklijke aanwezigheid. 's Nachts kiest ze ervoor om niet bij mij te slapen, maar bij mijn man David, een preferentie die we zonder vraag respecteren.

Een van haar meest opvallende gewoonten is haar weigering om het kattenluikje te gebruiken voor binnenkomst. Waar de meeste katten dankbaar gebruik maken van deze speciaal voor hen ontworpen toegang, staat Lenor erop om als een gast binnengedragen te worden via de voordeur. Het is een gewoonte die aanvankelijk misschien irritant zou kunnen lijken, maar die we zijn gaan zien als een van haar charmante eigenaardigheden.

Deze prinses-achtige trekjes worden getemperd door haar oprechte affectie. Ondanks haar status als huiskat beperkt Lenor's wereld zich niet tot de muren van ons huis. Ze heeft een merkwaardig vermogen ontwikkeld om deel uit te maken van de bredere gemeenschap, bijna als een miniatuur-diplomaat die relaties onderhoudt met verschillende huishoudens.

Een van haar meest charmante gewoonten is haar neiging om studenten en klanten te vergezellen wanneer ze binnenkomen. Het is alsof ze functioneert als een informele gastvrouw, een rol die ze met natuurlijke gratie vervult. Ze begeleidt bezoekers, maakt ze comfortabel, en verhoogt zo op haar eigen kleine manier de kwaliteit van hun ervaring.

Daarnaast onderhoudt ze regelmatig sociale bezoeken aan de burens. Deze uitstapjes lijken doelbewust, niet het willekeurige zwerven van een nieuwsgierige kat, maar eerder de geplande visites van iemand die een sociaal netwerk onderhoudt. Het is fascinerend om te bedenken hoe ze deze verschillende huishoudens ervaart, welke relaties ze heeft gevormd buiten het zicht van haar primaire familie.

Deze gemeenschapszin brengt ook momenten van ontroerende loyaliteit met zich mee. Wanneer ze weet dat iemand thuiskomt, wacht ze vaak buiten, een klein silhouet van anticipatie. Haar enthousiasme bij deze begroetingen is zo groot dat we soms moeten oppassen dat ze in haar opwindning niet onder de auto loopt - een herinnering dat zelfs in momenten van pure vreugde, onze dieren soms bescherming nodig hebben tegen hun eigen impulsen.

Wat heeft Lenor mij geleerd in de tijd dat ze deel uitmaakt van mijn leven? Allereerst heeft ze me getoond dat heling kan komen in onverwachte vormen. Die eerste ontmoeting in het asiel, haar kopje dat mijn tranen losmaakte. Het

was een les in het openstaan voor troost, zelfs wanneer het komt uit een onverwachte bron. Ze heeft me ook geleerd over de verschillende manieren waarop liefde zich kan manifesteren. Lenor's affectie is niet selectief of terughoudend; het is overvloedig en vrijelijk gegeven. In een wereld die soms cynisch kan zijn over onbaatzuchtige vriendelijkheid, is Lenor een dagelijkse herinnering dat sommige wezens eenvoudigweg genot vinden in het geven van liefde.

Er is ook een les in haar vermogen om verschillende rollen aan te nemen - van therapeut tot prinses tot gemeenschapsfiguur. Het is een herinnering dat we niet beperkt zijn tot één manier van zijn, dat we verschillende aspecten van onszelf kunnen omarmen zonder onze kern te verliezen.

Misschien het meest ontroerende is hoe Lenor me heeft geleerd over de continuïteit van liefde. Het verdriet om Dakino's verlies zal altijd een deel van mij zijn, maar Lenor heeft me getoond dat nieuwe banden niet de oude vervangen; ze weven zich in het tapijt van onze ervaringen, verrijken het patroon in plaats van eerdere draden uit te wissen.

Wanneer ik in Lenor's ogen kijk, zie ik een spiegel die verschillende aspecten van menselijkheid weerkaatst. In haar sociale aard zie ik het verlangen naar verbinding dat ons allemaal drijft. In haar therapeutische instincten zie ik de natuurlijke neiging om te helen en te troosten die in de beste van ons naar voren komt.

In haar prinses-achtige momenten zie ik een herinnering aan het belang van zelfzorg en het kennen van je eigen waarde. In haar gemeenschapszin zie ik het verlangen om deel uit te maken van iets groters dan onszelf, om bruggen te bouwen tussen verschillende werelden. En in haar eerste gebaar naar mij, dat kopje dat mijn emotionele dam brak, zie ik de transformerende kracht van een enkele daad van vriendelijkheid, hoe een moment van verbinding een reis van heling kan beginnen.

Lenor kwam in mijn leven op een moment van verlies, een onverwacht geschenk temidden van verdriet. Wat begon als een spontane emotionele connectie is uitgegroeid tot een veelzijdige relatie die mijn leven, en de levens van velen om me heen, heeft verrijkt op manieren die ik nooit had kunnen voorzien.

Ze is de prinses die troost brengt, de therapeut die speelt, de gemeenschapskat die bruggen bouwt, de vreemdeling die familie werd. En elke dag, in grote en kleine manieren, herinnert ze me eraan dat het hart, zelfs na breuk, nog steeds de capaciteit heeft om te groeien, te verbinden, en lief te hebben.

Lenor, mijn onverwachte trooster, mijn sociale vlinder, mijn prinses met een doel. De kat die me leerde dat soms, precies wanneer we het het minst verwachten, het universum ons precies stuurt wat we nodig hebben.

Cosmo: Een onverwacht geschenk uit de kosmos

Het leven heeft een wonderlijke manier om precies datgene te brengen wat we nodig hebben, vaak op momenten waarop we denken dat we het niet aankunnen. Als er één verhaal is dat deze waarheid illustreert in mijn leven met dieren, dan is het wel de komst van Cosmo, mijn jongste kater met zijn karakteristieke grijze vacht met witte accenten.

De dag voor mijn verjaardag stond er onverwacht iemand aan de deur. Niet met bloemen of een traditioneel cadeau, maar met een klein grijs-wit katje. "We zijn allergisch voor hem geworden," legden ze uit, hun gezichten een mengeling van spijt en hoop. Ze hadden gehoord van mijn werk met dieren en hoopten dat ik misschien een plek zou hebben voor deze kleine viervoeter. Het was een moment van innerlijke tegenstrijdigheid. Aan de ene kant, wie zou er niet geraakt worden door de aanblik van zo'n speels en onschuldig katje? Aan de andere kant bevond ik me in een emotioneel uitdagende periode.

Mijn geliefde hond Beijo was ernstig ziek, en de onzekerheid over zijn gezondheid had een schaduw geworpen over mijn dagen. Ik vroeg me serieus af of ik de mentale ruimte had voor een energieke kitten die alle aandacht en zorg zou eisen die jonge dieren nodig hebben.

Het was een vraag die zwaar woog: zou het eerlijk zijn tegenover dit nieuwe wezentje om hem in huis te nemen terwijl mijn hart zo vol zat met zorgen om Beijo? Zou ik in staat zijn om hem de aandacht en liefde te geven die hij verdiende? Of zou het beter zijn om hem een thuis te vinden waar hij de onverdeelde aandacht zou krijgen waar een kitten recht op heeft?

Met deze vragen in gedachten begon ik rond te vragen in mijn netwerk van dierenliefhebbers. Iemand moest toch een plek hebben voor deze kleine charmeur? Ik beschreef zijn speelse karakter, zijn prachtige vacht, zijn kennelijke sociale aard. Ik vertelde over zijn zachte spinnen en zijn levendige nieuwsgierigheid. Ik deelde foto's die zijn onweerstaanbare uitstraling vastlegden. En toch, tot mijn verbazing, was er niemand die hem kon of wilde adopteren.

Ondertussen had Cosmo, zoals ik hem inmiddels had genoemd, zich al genesteld in een hoekje van mijn huis en mijn hart. Zijn aanwezigheid, hoewel aanvankelijk als tijdelijk beschouwd, begon vertrouwd te voelen. Zijn speelse capriolen brachten onverwachte momenten van vreugde in dagen die anders gedomineerd zouden zijn door zorgen om Beijo.

Toen kwam het nieuws dat alles veranderde: Beijo's toestand begon te verbeteren. Na dagen van onzekerheid en zorgen was er eindelijk een sprankje hoop. De behandelingen sloegen aan, zijn energie keerde terug, zijn ogen begonnen weer te stralen met hun gebruikelijke warmte. Deze wending voelde niet als toeval. Het was alsof het universum een boodschap stuurde: het leven gaat door, zelfs te midden van zorgen is er ruimte voor nieuwe vreugde, voor groei, voor uitbreiding van de familie. De timing was te perfect om te negeren - een nieuw leven dat binnen kwam dansen net op het moment dat de schaduw over een ander begon op te lichten.

In dat moment van helderheid beseftte ik waarom ik Cosmo zo had genoemd. Zijn naam was niet zomaar een willekeurige keuze geweest, maar een intuïtieve erkenning van zijn rol als een geschenk uit de kosmos, een herinnering aan de grotere verbanden die ons allen verenigen. Het was een naam die sprak van sterren en melkwegstelsels, van patronen en samenhang, van de wonderlijke manier waarop het universum soms de dingen lijkt te arrangeren precies zoals ze moeten zijn.

Met Beijo op weg naar herstel en een hernieuwd gevoel van hoop, nam ik de beslissing: Cosmo zou blijven. Hij was niet langer een tijdelijke gast of een probleem dat opgelost moest worden. Hij was familie, een blijvend teken van de onverwachte vreugde die kan ontstaan zelfs in de moeilijkste tijden, het beste verjaardagscadeau dat ik me had kunnen wensen.

Nu, met de tijd, is Cosmo uitgegroeid tot veel meer dan alleen een gedenkwaardig verjaardagscadeau. Hij heeft zich ontpopt als een wezen met een uitzonderlijk vermogen tot verbinding en levensvreugde. Wat Cosmo zo bijzonder maakt, is zijn universele sociabiliteit. Daar waar veel katten selectief zijn in hun vriendschappen - zoals Lenor die mensen verkiest boven katten, of Tigre die haar vertrouwen langzaam opbouwt - omarmt Cosmo het leven en al zijn medebewoners met een openheid die bijna onbegrensd lijkt.

Met de honden vormt hij onwaarschijnlijke vriendschappen, spelend, knuffelend, soms zelfs samen slapend in een warme knoop van vacht en vertrouwen. Hij lijkt volledig onbevreesd in hun aanwezigheid, alsof hij nooit het memo heeft ontvangen dat katten en honden verondersteld worden rivalen te zijn.

Met de andere katten vertoont hij eenzelfde harmonie. Geen territoriale spanningen, geen sissende confrontaties, gewoon een vloeiende acceptatie van elkanders aanwezigheid en ruimte. Het is alsof Cosmo een natuurlijke diplomaat is, een bemiddelaar die moeiteloos navigeert door de soms complexe sociale dynamiek van een multispecies huishouden.

En dan zijn er de mensen. Cosmo's liefde voor menselijk gezelschap is zo groot dat het bijna komisch is uitgedrukt in zijn eetgewoonten - hij "eet de oren van mijn hoofd," zoals ik het graag uitdruk. Zijn eetlust lijkt een metafoor voor zijn algemene benadering van het leven: enthousiast, onbevreesd, vol overgave.

Een van de meest opvallende eigenschappen van Cosmo is zijn blijvende speelsheid. Waar veel katten naarmate ze ouder worden hun kittenachtige enthousiasme verliezen, lijkt Cosmo vastbesloten om het speelse aspect van zijn persoonlijkheid te behouden.

Elk speeltje is een nieuw avontuur, elke bewegende schaduw een uitnodiging tot achtervolging. Hij kan volledig opgaan in het moment, zonder gedachte aan gisteren of morgen, gewoon de pure vreugde van het nu. Deze eigenschap herinnert me aan de waarde van speelsheid in ons eigen leven, hoe we als volwassenen vaak vergeten om tijd te maken voor ongedwongen plezier, voor momenten van onbezorgde vreugde.

Cosmo's speelsheid is niet alleen een bron van vermaak voor hem, maar ook een gave aan zijn omgeving. Zijn energieke capriolen, zijn enthousiaste jacht op een veertje of balletje, zijn komische sprongen en duiken brengen een element van onverwachte vreugde in alledaagse momenten. Hoe somber de dag ook begint, Cosmo heeft een manier om een glimlach tevoorschijn te toveren.

Als er één ding is waarin Cosmo uitblinkt, dan is het wel de kunst van het knuffelen. Het is niet alleen dat hij het tolereert of accepteert, zoals sommige katten doen; hij zoekt het actief op, initieert het, lijkt er oprecht van te genieten. Zijn knuffelstijl is allesomvattend - hij strekt zich uit, rolt om, nestelt zich tegen je aan met een overgave die aandoenlijk is om te zien. Er is geen terughoudendheid in zijn affectie, geen berekening of voorwaardelijkheid. Het is puur, ongecompliceerd, hartelijk.

Wat heeft Cosmo mij geleerd in zijn tijd als deel van onze familie? Bovenal heeft hij me herinnerd aan de helende kracht van nieuwe beginnen. Hij kwam op een moment dat ik me zorgen maakte over verlies, over eindigheid, en bracht een frisse wind van nieuwe mogelijkheden.

In zijn universele vriendelijkheid zie ik een voorbeeld van hoe het leven rijker wordt wanneer we onszelf openstellen voor verbindingen buiten onze comfort zone, wanneer we de vermeende grenzen tussen soorten, achtergronden, of ervaringen overstijgen.

Zijn blijvende speelsheid herinnert me aan het belang van vreugde als een essentieel element van een compleet leven. Niet als een oppervlakkige afleiding, maar als een diepe expressie van aanwezigheid in het moment, van ongecompliceerd genieten van het wonder van bestaan.

En in de timing van zijn komst, precies op het kruispunt van zorgen en hoop, vind ik een bevestiging van het grotere patroon dat ons verbindt. Een herinnering dat zelfs in de donkerste tijden, het universum ons soms precies datgene stuurt wat we nodig hebben, zelfs als we denken dat we er niet klaar voor zijn.

Als ik in Cosmo's levendige ogen kijk, zie ik een spiegel die me de waarde van openheid weerkaatst. In een wereld die ons vaak aanmoedigt om voorzichtig te zijn, om ons te beschermen, om grenzen te stellen, belichaamt Cosmo een andere benadering - een van radicale openheid voor wat het leven brengt.

Deze openheid is niet naïef of onvoorzichtig; het is eerder een diepe wijsheid, een begrip dat ware vreugde en verbinding alleen mogelijk zijn wanneer we bereid zijn om ons hart te openen, zelfs wanneer we bang zijn, zelfs wanneer we niet zeker weten of we er klaar voor zijn.

Hij kwam als een geschenk uit de kosmos, ongewenst door anderen, aanvankelijk een bron van twijfel voor mij. Nu kan ik me het leven zonder hem niet voorstellen. Hij is inderdaad het beste verjaardagscadeau ooit, niet omdat ik erom vroeg, maar juist omdat ik dat niet deed. Soms zijn de meest betekenisvolle geschenken precies degene waarvan we niet wisten dat we nodig hadden.

Cosmo, mijn grijswitte verbinder, mijn speelse filosoof, mijn knuffelexpert. Een dagelijkse herinnering dat zelfs in tijden van onzekerheid, het universum zijn best doet om schoonheid, vreugde en liefde in ons leven te brengen, als we maar bereid zijn om "ja" te zeggen tegen de onverwachte geschenken die op onze drempel worden gelegd.

Wat is Dierenspiegel®?

De oorsprong en essentie

De Dierenspiegel® is een methodologie die ik, Inge Pauwels, heb ontwikkeld vanuit mijn jarenlange ervaring en diepgaande observaties in het werken met mens en dier. Gedurende mijn professionele leven heb ik ontelbare interacties bestudeerd tussen mensen en hun dierlijke metgezellen. Door deze waarnemingen werd het steeds duidelijker dat er een bijzondere wisselwerking plaatsvindt - een subtiele maar krachtige dans waarin menselijk gedrag en communicatie het gedrag van dieren direct beïnvloedt, en vice versa.

Dit inzicht heeft mij gebracht tot het ontwikkelen van een benadering die deze unieke spiegelfunctie erkent en benut. De Dierenspiegel® is niet zomaar een techniek of een verzameling trucjes om diergedrag te veranderen. Het is een diepgaand perspectief dat ons uitnodigt om de relatie tussen mens en dier te beschouwen als een spiegel waarin we onszelf kunnen ontdekken en waarin we kunnen groeien naar een harmonieuze verbinding waarin zowel de mens als het dier tot bloei kan komen.

De vijf kernprincipes nader uitgelicht

In het hart van de Dierenspiegel® methodologie liggen vijf fundamentele principes die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en die samen een holistische benadering vormen voor de mens-dier relatie.

Het eerste principe nodigt ons uit tot een dieper begrip van ons dier. Dit gaat veel verder dan kennis over het ras of de soort. Het vraagt om een werkelijke verbinding waarin we leren de subtiele signalen in gedrag, lichaamstaal en emotionele uitingen te herkennen en te begrijpen. Het dier communiceert voortdurend met ons, maar vaak missen we de rijkdom van deze taal omdat we niet hebben geleerd om er werkelijk naar te luisteren. Door onze aandacht te schenken aan deze communicatie, openen we een wereld van inzicht die ons in staat stelt een andere, meer vervullende relatie op te bouwen.

Het tweede principe, vaak onderschat maar cruciaal, is het cultiveren van zelfkennis. In de relatie met een dier worden we onvermijdelijk geconfronteerd met onze eigen reactiepatronen, verwachtingen, angsten en verlangens. Een dier reageert direct op onze energie, onze stemming, onze lichaamstaal - vaak nog voordat wij ons hiervan bewust zijn. Door aandachtig te zijn voor deze reacties, worden we uitgenodigd om onze eigen innerlijke wereld te verkennen. Welke patronen en overtuigingen dragen we met ons mee? Hoe beïnvloeden deze patronen de manier waarop we met onze dieren omgaan? Deze zelfreflectie is niet altijd comfortabel, maar biedt wel de sleutel tot werkelijke groei en transformatie.

Het derde principe gaat over het vormgeven van een interactie die geworteld is in wederzijds respect. In een wereld waar dominantie en controle vaak de boventoon voeren in de omgang met dieren, biedt de Dierenspiegel® een verfrissend alternatief. Het gaat hier om het vinden van een balans waarin duidelijke grenzen worden gesteld zonder de eigenheid van het dier te ondermijnen. Een respectvolle relatie erkent dat het dier een eigen wezen is met eigen behoeften, voorkeuren en grenzen. Door deze eigenheid te respecteren terwijl we tegelijkertijd heldere kaders scheppen, creëren we een veilige ruimte waarin zowel mens als dier kan floreren.

Het vierde principe betreft de aanpak van uitdagend of ongewenst gedrag. De Dierenspiegel® wijst een weg die evenwicht en zelfvertrouwen combineert, zonder toevlucht te nemen tot agressie, dominantie of onderdrukkende tactieken. Het begint met het begrijpen dat wat wij als 'ongewenst gedrag' bestempelen, vaak een reactie is op iets in de omgeving of in onze eigen houding. Door de onderliggende boodschap te ontcijferen en vanuit begrip te reageren, kunnen we effectiever en respectvoller gedrag begeleiden. Deze aanpak versterkt de band in plaats van deze te beschadigen, zoals zo vaak gebeurt bij meer autoritaire benaderingen.

Het vijfde en misschien wel meest essentiële principe is de erkenning van de spiegelfunctie. Dit is het inzicht dat de houding, energie en intenties die we als mens uitstralen, direct gereflecteerd worden in het gedrag van ons dier. Onze dieren fungeren als gevoelige spiegels die ons laten zien wat we vaak zelf niet kunnen of willen zien. Ze spiegelen onze angsten, onze inconsistenties, maar ook onze liefde en ons vertrouwen. Door deze spiegeling te herkennen en te accepteren, krijgen we toegang tot een diepe bron van zelfinzicht en persoonlijke groei.

De transformatieve kracht van Dierenspiegel®

Door deze vijf principes toe te passen, ontstaat een bijzondere transformatie. De Dierenspiegel® verandert niet alleen hoe we met onze dieren omgaan, maar ook hoe we onszelf zien en ervaren in de wereld. We worden

zelfverzekerder in onze rol als begeleider, niet vanuit een positie van macht, maar vanuit een authentieke verbinding waarin het respect voor de unieke natuur van het dier centraal staat.

Deze nieuwe manier van zijn verdiept de band tussen mens en dier op een manier die conventionele trainingsmethoden zelden bereiken. Het dagelijks samenleven wordt vloeiender, meer in harmonie. Maar er gebeurt nog iets bijzonders: het dier ontwikkelt tegelijkertijd een verfijnder begrip van onze lichaamstaal, gedrag en intenties. Dit komt omdat we bewuster en helderder communiceren, wat leidt tot meer wederzijds vertrouwen en respect in de relatie.

De spiegelfunctie in praktijk: fascinerende parallellen tussen mens en dier

Eén van de meest intrigerende aspecten van de Dierenspiegel® methodologie is de ontdekking van fascinerende parallellen tussen mensen en hun dieren. In mijn jarenlange praktijk heb ik talloze voorbeelden gezien waarbij dieren vergelijkbare of juist tegengestelde emoties, fysieke kwalen of gedragspatronen vertonen als hun eigenaren. Dit fenomeen is geen toeval, maar weerspiegelt de diepe empathische verbinding die dieren, met name honden, hebben met hun menselijke familieleden.

Dieren, en vooral honden vanwege hun langdurige domesticatie en co-evolutie met mensen, hebben een buitengewoon vermogen ontwikkeld om onze emotionele toestanden waar te nemen en hierop te reageren. Ze absorberen onze emoties als een spons en reageren hierop op manieren die ons vaak iets kunnen leren over onszelf - als we bereid zijn te luisteren en te kijken.

Deze spiegelende functie is niet slechts een interessant fenomeen; het kan een krachtig therapeutisch instrument zijn. De gedragingen en gezondheidsproblemen van huisdieren kunnen als een spiegel fungeren voor de emotionele en fysieke toestand van het gezin waarin ze leven. Door deze verbanden te onderzoeken, kunnen we waardevolle inzichten verkrijgen die zowel het welzijn van het dier als dat van de eigenaren ten goede komen.

Laat me dit illustreren met enkele voorbeelden uit mijn praktijk. Een kat die plotseling begint met overmatig wassen of vachtverlies vertoont, reageert vaak op onderliggende spanningen of veranderingen in de gezinsdynamiek. Dit gedrag, dat vaak wordt geassocieerd met stress en angst bij katten, kan een signaal zijn dat er emotionele onrust heerst in het huishouden die nog niet is onderkend of opgelost.

Wanneer een hond een ziekte of gedragsprobleem heeft, is het waardevol om de bredere context van het gezin waarin hij leeft te beschouwen. Hoe leven deze mensen? Wat kenmerkt hun persoonlijkheid en levensstijl? Zijn er sterke emoties of gezondheidsuitdagingen aanwezig? Vaak kunnen we verbanden leggen tussen honden en hun eigenaren die diep inzicht geven in de dynamiek van beiden.

Een krachtig voorbeeld is een hond met een sterk, vastberaden karakter die een spiegel kan zijn van het sterke karakter en de volharding van de eigenaar. Of denk aan een hond die een tumor ontwikkelt in een specifiek lichaamsdeel, zoals de maag, wat vaak samenhangt met stress en communicatieproblemen. We kunnen ons afvragen: Is dit een manifestatie van de eigen emotionele toestand van de hond, of neemt de hond wellicht de emoties van zijn eigenaar over, als een vorm van energetische bescherming?

Herhaalde gedragspatronen of gezondheidsproblemen bij dieren kunnen belangrijke boodschappen bevatten voor hun menselijke metgezellen. Een hond die regelmatig last heeft van blaasontstekingen kan wijzen op onverwerkte angsten of irritaties in het leven van de eigenaar. Door deze signalen te erkennen en ervan te leren, kunnen we verandering teweegbrengen die heilzaam is voor zowel mens als dier.

De diepere betekenis van de mens-dier relatie

De Dierenspiegel® erkent een fenomeen dat vele diereneigenaren intuïtief aanvoelen maar zelden expliciet benoemen: dieren nemen soms onze emotionele en zelfs fysieke lasten op zich als een vorm van troost en gedeelde ervaring. Dit illustreert het diepe mededogen dat kan ontstaan in liefdevolle relaties tussen soorten – wellicht het grootste wonder dat dieren ons kunnen leren over onszelf en over het leven. Ze lijken instinctief te begrijpen dat we op deze aarde zijn om te groeien, van elkaar te houden en elkaar te begeleiden op onze levensreis.

Een fundamenteel inzicht binnen de Dierenspiegel® methodologie is dat de dieren die in ons leven komen, niet toevallig daar zijn. Er bestaat een diepere reden, een synchroniciteit die vaak pas duidelijk wordt wanneer we met een open geest kijken naar de lessen die ze ons te bieden hebben. Ik geloof dat wij onze dieren uitkiezen omdat ze ons kunnen helpen onszelf te ontdekken, en dat zij ons kiezen omdat ze een specifieke rol in ons leven willen vervullen.

Naarmate wij als mensen evolueren en onze levensomstandigheden en innerlijke behoeften veranderen, kunnen ook onze relaties met onze dieren een transformatie ondergaan. Dit verklaart waarom sommige dieren niet ons hele

leven bij ons blijven, en waarom elk nieuw dier dat in ons leven komt nieuwe lessen en inzichten met zich meebrengt die perfect aansluiten bij onze huidige levensfase.

De empathische aard van dieren

De Dierenspiegel® methodologie erkent de buitengewone empathische aard van dieren, vooral honden, vanwege hun langdurige geschiedenis van samenleven met mensen. Deze dieren zijn extreem gevoelig voor onze emotionele toestanden en kunnen deze zelfs op afstand waarnemen, een fenomeen dat door veel eigenaren wordt herkend maar binnen de conventionele wetenschap nog onvoldoende wordt erkend.

Veel honden tonen een intuïtief begrip wanneer hun eigenaar verdrietig of ziek is. Ze passen hun gedrag aan bij fysieke beperkingen van hun mens, worden stiller wanneer hun eigenaar hoofdpijn heeft, en bieden troost tijdens emotioneel moeilijke momenten. Deze empathische respons strekt zich soms zelfs uit tot het overnemen van fysieke symptomen of ziektes, alsof ze hun mensen willen beschermen door deze lasten zelf te dragen – een fenomeen dat vraagt om een meer open, holistische kijk op de verbinding tussen soorten.

Directe feedback voor persoonlijke groei

Eén van de meest waardevolle aspecten van de Dierenspiegel® is dat het gedrag van een dier directe, ongefilterde feedback geeft op het gedrag en de energie van de mensen in zijn omgeving. Door nauwgezet de lichaamstaal van mens en dier te observeren, kunnen we een spiegel voorhouden waarin mensen zichzelf kunnen zien op een manier die geen sociale conventies kent, geen beleefdheid, geen verhulling – alleen pure, eerlijke reactie op wat is. Deze vorm van feedback is onschatbaar waardevol voor persoonlijke groei en zelfinzicht, juist omdat ze niet gekleurd wordt door de menselijke neiging tot sociaal wenselijke communicatie. Een dier reageert op wat werkelijk is, niet op wat we pretenderen te zijn of wat we zeggen. Dit biedt een zeldzame mogelijkheid om onszelf te zien zoals we werkelijk zijn, zonder de gebruikelijke filters en verdedigingsmechanismen.

Motieven en verwachtingen in de mens-dier relatie

Wanneer we de relatie met onze dieren willen verdiepen, is het belangrijk om eerlijk onze motieven te onderzoeken. Mensen nemen dieren in huis om verschillende redenen – sommigen zoeken een surrogaat voor een kind of partner, anderen willen een speelkameraad voor hun kinderen, weer anderen hopen sociale contacten te leggen door hun huisdier, of zoeken emotionele ondersteuning in moeilijke tijden.

Hoewel al deze motieven begrijpelijk en menselijk zijn, is het essentieel om bij het aangaan van een relatie met een dier diens eigen aard te respecteren en geen uitsluitend menselijke verwachtingen op te leggen. Een dier is geen object dat we kunnen vormen naar onze behoeften, maar een levend wezen met eigen behoeften, instincten en voorkeuren.

Het in huis nemen van een dier betekent het aangaan van een verbintenis – een belofte om voor het dier te zorgen, trouw te blijven in moeilijke tijden, en te begrijpen dat jullie verschillende behoeften hebben die soms op gespannen voet met elkaar kunnen staan. Ware verbintenis in deze relatie draait om liefhebben in plaats van angst, vergeven in plaats van oordelen, en samenwerken in plaats van eisen stellen. Door duidelijkheid te scheppen in onze verwachtingen, kunnen we vele misverstanden en teleurstellingen voorkomen.

De kracht van perceptie in de mens-dier relatie

Onze perceptie speelt een cruciale rol in de relatie met onze dieren. Hoe we onze hond, kat of ander huisdier zien, wordt sterk gekleurd door onze persoonlijke en subjectieve gedachtewereld, onze ervaringen, en onze emotionele staat. Deze perceptie bepaalt hoe we reageren op het gedrag van ons dier, en daarmee ook hoe het dier op ons reageert.

Vaak ligt de uitdaging in de mens-dier relatie niet in het veranderen van het dier, maar in het transformeren van onze eigen perceptie en reactiepatronen. De Dierenspiegel® methodologie moedigt ons aan om dieren te beschouwen zonder vooroordelen of projecties, ze te accepteren zoals ze zijn, en patronen in hun gedrag te herkennen als mogelijkheden voor persoonlijke groei en zelfinzicht.

Keuzes gebaseerd op liefde, niet op angst

Een centraal principe in de Dierenspiegel® benadering is het maken van keuzes gebaseerd op liefde in plaats van angst. Angst gedreven keuzes in de omgang met dieren leiden tot meer angst, spanningen en vermijdingsgedrag, terwijl liefde een positieve cyclus van vertrouwen, ontspanning en verbinding creëert.

Het is belangrijk om reacties en gedrag van dieren niet persoonlijk op te vatten – dieren handelen niet vanuit de intentie om ons te kwetsen of te frustreren, maar reageren op hun omgeving, hun instincten en op de energie die wij uitstralen. Door een positieve, niet-oordelende houding aan te nemen en vriendelijk te blijven, ook in uitdagende situaties, creëren we een gezondere dynamiek waarin zowel mens als dier kan gedijen.

Holistische communicatie die verder gaat dan woorden

De Dierenspiegel® benadrukt het belang van een holistische communicatie die verder gaat dan woorden alleen. Dieren interpreteren onze intonatie, lichaamstaal, gebaren, gevoelens en mogelijk zelfs onze gedachten op een niveau dat wij als verbaal ingestelde wezens vaak onderschatten. Als eigenaar is het onze verantwoordelijkheid om bewust om te gaan met de energie die we uitstralen en te erkennen dat onze dieren altijd 'luisteren' naar deze diepere vormen van communicatie.

Levenslessen in uitdagende tijden

In uitdagende tijden kunnen dieren ons helpen om belangrijke levenslessen te leren die we anders wellicht zouden missen. Ze laten ons zien dat we niet alleen staan in onze worstelingen, herinneren ons aan de transformerende kracht van onvoorwaardelijke liefde, en leren ons om los te laten wat we niet kunnen controleren en problemen te benaderen vanuit liefde in plaats van angst of frustratie.

De Dierenspiegel® herinnert ons eraan dat echt succes in het leven niet ligt in materiële rijkdom of status, maar in warme, authentieke relaties en een diepe verbondenheid met alle levende wezens om ons heen. Onze dieren brengen ons terug naar deze essentiële waarheden wanneer we verdwalen in de complexiteit van het moderne leven.

De praktijk van Dierenspiegel®: een diepere reflectie

Door de lessen van de Dierenspiegel® toe te passen in ons dagelijks leven, kunnen we niet alleen onze relatie met dieren verdiepen en verrijken, maar ook dieper inzicht krijgen in onszelf. We leren los te laten wat buiten onze macht ligt, vrede te vinden in plaats van conflict na te streven, en open te staan voor de wijsheid die onze dierlijke metgezellen ons elke dag aanbieden - als we maar bereid zijn te luisteren en te zien.

De praktijk van Dierenspiegel® is een reis van bezinning, inkeer, bespiegeling en reflectie. Door aandachtig te kijken naar wat dieren ons vertellen, leren we niet alleen over hen, maar ook over onszelf en de diepere dynamiek in onze relaties. Dit geldt zowel voor de huisdieren waarmee we ons leven delen als voor de dieren die we toevallig op ons pad tegenkomen. Samen creëren deze ontmoetingen een holistische spiegel waarin we onszelf kunnen ontdekken. De methodologie concentreert zich op drie essentiële aspecten: De levenslessen die de dierenwereld ons als mens kan bieden door middel van zelfreflectie; het begrip van de taal, communicatie en gedrag van dieren; en het inzicht dat als we het gedrag van ons dier willen veranderen en onze relatie willen verbeteren, we eerst eerlijk naar onszelf moeten kijken.

De oorsprong en evolutie van de methode

De Dierenspiegel® methodologie heeft haar wortels in verschillende benaderingen van het werken met dieren. Een verwante praktijk, coaching of spiegelen met paarden, wordt in professionele kringen aangeduid als "Equine Facilitated Learning" (EFL) of "Equine Assisted Learning" (EAL). Deze methode is ontwikkeld door een samenwerking van experts op diverse gebieden: psychologie, leiderschap, NLP, verschillende meditatieve technieken, en op natuurlijk kuddegedrag gebaseerde paardentraining.

Voortbouwend op deze fundamenteen heb ik de techniek uitgebreid naar andere diersoorten, met een bijzondere focus op honden vanwege hun unieke evolutionaire geschiedenis met mensen en hun bijzondere vermogen tot empathie en communicatie. Deze uitbreiding heeft geleid tot een veelzijdiger methodologie die toegepast kan worden in een bredere context van mens-dier relaties.

Praktijkvoorbeelden: de kracht van Dierenspiegel® in actie

Om de werkzaamheid van de Dierenspiegel® te illustreren, deel ik graag enkele verhalen uit mijn praktijk. Een bijzonder inzichtgevend voorbeeld betreft een consult met een koppel en hun Maltezer. De vrouw had de afspraak gemaakt, en haar man was - enigszins tegenstribbelend - meegekomen op mijn verzoek om alle gezinsleden bij het consult te betrekken.

De aanvankelijke klacht was dat de hond te afstandelijk was. Na een grondig interview, lichamelijk en energetisch onderzoek van de hond, en zorgvuldige observatie van zijn gedrag, kon ik geen duidelijke problemen identificeren. Ik stond op het punt te moeten toegeven dat ik deze mensen niet kon helpen, toen de man plotseling uitbarstte: "Ze zou beter wat meer aandacht aan mij besteden in plaats van aan de hond."

Deze opmerking bleek cruciaal en opende de deur naar het werkelijke probleem: de Maltezer fungeerde als een spiegel die het koppel, en vooral de vrouw, confronteerde met het gebrek aan affectie in hun relatie. Het gedrag van de hond was een directe reflectie van de emotionele afstand tussen de menselijke gezinsleden.

Dit voorbeeld illustreert een fundamenteel principe van de Dierenspiegel®: soms zijn we ons op een onbewust niveau wel bewust van bepaalde problemen of emotionele patronen, maar weigeren we dit bewust te erkennen. In zulke gevallen kan een dier een ziekte of gedrag vertonen dat ofwel overeenkomt met, ofwel tegengesteld is aan ons eigen emotionele patroon, als een manier om ons 'wakker te schudden'.

Een gebrek aan vertrouwen bij een hond kan bijvoorbeeld een spiegel zijn voor ons eigen gebrek aan zelfvertrouwen. Door onze eigen emotionele uitdagingen aan te pakken, creëren we een situatie waarin zowel mens als dier kan helen en groeien. Dit is de essentie van de Dierenspiegel® methodologie.

In mijn praktijk heb ik talloze voorbeelden gezien van mensen en hun dieren die dezelfde of juist tegengestelde emoties, ziektes of verwondingen vertonen. De verwevenheid is zo sterk dat mens en dier werkelijk spiegels van elkaar lijken te zijn. Dieren, en vooral honden vanwege hun intense domesticatie, zijn buitengewoon empathisch voor de gevoelens binnen hun 'roedel' - hun menselijke familie. Ze absorberen onze emoties zoals een spons water opneemt, en weerspiegelen deze in hun eigen gedrag en fysieke toestand.

In mijn werk gebruik ik deze spiegelfunctie als een therapeutisch instrument om in relaties de tegengestelde of overeenkomstige kenmerken te ontdekken en bewust te maken, wat vaak leidt tot diepgaande inzichten en transformaties.

De diepere verbinding tussen mens en dier

Een fundamenteel principe in mijn benadering is het geloof dat de dieren die in ons leven komen, niet daar zijn door toeval. Ik ben ervan overtuigd dat wij onze dieren uitkiezen omdat ze ons kunnen helpen onszelf en ons leven beter te begrijpen, en dat het dier ons uitkiest omdat het bij ons een specifieke taak wil vervullen.

Als mens evolueren en veranderen we constant gedurende ons leven. Misschien is het daarom dat onze dieren niet altijd ons hele leven bij ons blijven - wanneer we verder groeien en transformeren, kunnen nieuwe dieren in ons leven komen die nieuwe lessen en inzichten bieden die passen bij onze huidige fase van ontwikkeling.

Een krachtig voorbeeld hiervan was een cliënte die aanvoelde dat er ingrijpende veranderingen in haar leven gaande waren. Haar oudere hond begon tegelijkertijd ouderdomskwalen te vertonen, wat haar confronteerde met zijn sterfelijkheid. In onze gesprekken onthulde ze haar angst om te veranderen en te evolueren, omdat ze intuïtief begreep dat haar persoonlijke groei zou betekenen dat haar hond haar zou verlaten.

Zoals ze terecht aanvoelde, overleed haar hond enkele weken later aan een darmtumor. In plaats van alleen verdriet, vond ze ook dankbaarheid in dit verlies. Ze erkende dat haar hond als een beschermengel had gefunctioneerd, die vele van haar emotionele lasten in het verleden had opgevangen en haar had geleid tot het punt waar ze nu stond in haar ontwikkeling. Deze ervaring bevestigde mijn overtuiging dat dieren ons uitkiezen om ons lessen te leren in het hier en nu, wat aansluit bij hun natuurlijke neiging om in het moment te leven.

Dit roept fascinerende vragen op: gaan mensen en hun dieren op elkaar lijken na verloop van tijd, of kiezen we intuïtief dieren die al eigenschappen bezitten die resoneren met onze eigen aard?

De empathische aard van dieren in ons dagelijks leven

Het empathische vermogen van onze honden stelt hen in staat om onze gevoelens op te vangen door het lezen van onze lichaamstaal en andere zintuiglijke informatie. Dit vermogen maakt deel uit van een breder patroon van wederzijdse ondersteuning in de natuur: dieren helpen mensen, mensen helpen dieren, mensen helpen mensen, en

dieren helpen andere dieren. Denk bijvoorbeeld aan wolven die hun roedel waarschuwen voor gevaar, waarbij ze de aandacht en het risico op zichzelf nemen om anderen te beschermen.

Deze natuurlijke dynamiek herinnert ons aan de kracht van onze gedachten en energie. Onze honden nemen deze subtiele signalen waar, zelfs als we ze proberen te verbergen of ons er niet bewust van zijn.

Veel hondeneigenaren herkennen dit fenomeen in hun dagelijks leven. Hun honden lijken intuïtief te weten wanneer ze verdrietig of ziek zijn, of pijn ervaren. Cliënten vertellen me regelmatig dat hun hond zich opvallend rustiger gedraagt wanneer ze ziek zijn, niet opspringt wanneer ze met krukken lopen, stiller is wanneer ze hoofdpijn hebben, en zelfs tranen komt aflikken wanneer ze huilen.

We delen vaak onze gevoelens met onze honden in gesprekken die, hoewel eenzijdig in taalkundig opzicht, emotioneel zeer betekenisvol zijn. Ook al begrijpen honden niet alle woorden die we spreken, ze voelen onze emotionele toestand feilloos aan. Sommige honden lijken dit vermogen zelfs op afstand te hebben, zoals blijkt uit verhalen over honden die extreem onrustig werden op precies het moment dat hun eigenaar aan de andere kant van de wereld een ongeval kreeg.

De professionele toepassing van Dierenspiegel®

In mijn dagelijkse professionele praktijk, waar ik werk met de dynamiek tussen mens en hond, heb ik keer op keer vastgesteld dat het gedrag van een hond direct gekoppeld is aan wat de mens doet. De hond functioneert als een levende spiegel die het gedrag, de energie en de emotionele toestand van de mens weerspiegelt. Dit geldt zowel voor de eigen eigenaar als voor onbekende personen.

Door zorgvuldig de lichaamstaal van zowel mens als dier te observeren, kan ik mensen helpen om via hun honden naar zichzelf te kijken, wat vaak leidt tot diepgaande inzichten. Er is immers geen waardevoller geschenk dan eerlijke, ongefiltreerde feedback zonder verborgen agenda's of sociale beleefdheid.

Met mijn achtergrond in communicatie, management, coaching en bedrijfspsychologie, heb ik dit concept ook toegepast in bedrijfsomgevingen. Het is fascinerend om te zien hoe de manier waarop mensen omgaan met vreemde honden directe inzichten kan geven in hun dominante karaktereigenschappen en interactiestijlen met klanten en collega's.

Een boodschap van acceptatie en groei

Te midden van alle inzichten en transformaties die de Dierenspiegel® kan bieden, is er één fundamentele waarheid die ik graag wil benadrukken: of je nu hond of mens bent, je bent wie je bent. Je kunt jezelf verbeteren of bijsturen waar nodig, maar je hoeft niet fundamenteel te veranderen om waardevol te zijn. Acceptatie van jezelf en je dier, met alle unieke eigenschappen en eigenaardigheden, vormt de basis voor werkelijke groei en een harmonieuze relatie.

De diepste les van de Dierenspiegel® is misschien wel dat in de spiegel die onze dieren ons voorhouden, we uiteindelijk onszelf zien - met al onze kwetsbaarheden en kracht, onze angsten en onze liefde. En in die herkenning ligt de mogelijkheid tot heling, groei en een diepere verbondenheid met alle levende wezens.

Doelstelling Dierenspiegel®

Rekening houden met grenzen van jezelf en de ander

De beste begeleiders zijn individuen die rekening houden met hun eigen grenzen en die van hun teamleden. In het bepalen van grenzen luisteren ze niet alleen naar woorden, maar "dansen" ze met de overige 90% van de teamcommunicatie: de lichaamstaal en onuitgesproken dynamiek tussen teamleden.

Goede rolverdeling

Teamsynergie bekom je door de perfecte verdeling van de rollen tussen de teamleden. Wie bepaalt de richting en bewaart de sociale orde, het tempo of verdedigt de groep tegen dreigingen van buitenaf?

Groepsdynamiek faciliteren

Binnen een groep wordt continu tussen de individuele leden gespard, om vaardigheid en kracht te meten, en zo de natuurlijke rollen te bepalen voor die momenten waar het op aankomt. De leidende individuen faciliteren de anderen, in plaats van ze te controleren. Daarmee bevestigen ze hun positie, brengen ze hun kennis en ervaring over, en zorgen ze dat de neuzen in dezelfde richting blijven staan.

Begeleiding naar talent: samen creëren, samen profiteren

Samenwerken volgens de natuurlijke logica van de hond is samen denken en samen doen, zodat de groep als geheel profiteert van de intelligentie van elk individu. Alleen zo wordt het best mogelijke resultaat bereikt, zoals het vinden van een nieuwe speelplek of kortere route naar de favoriete wandelplek.

Aandachtige communicatie

In de omgang met de honden zal je aandacht een zeer belangrijke rol spelen. Het waarom van die aandacht en hoe die juist moet zijn, zullen in de beginfase zeker uitgewerkt worden. Je zou kunnen stellen dat zonder aandacht er geen (of moeilijk) communicatie kan ontstaan. Door de aard van de hond te leren kennen en door de juiste aandacht te hebben, zullen we leren om in het Nu te leven zoals de honden.

Equilib(e)rating equitation (samen bewegen in bewuste balans)

Niet alleen tijdens het samenzijn op de grond, maar ook tijdens het wandelen met de hond, gaan we proberen samen te bewegen in bewuste balans. Dit kan door jezelf vrij te maken van spanningen, (toekomstige) denkbeelden, enzovoort, maar ook door de hond de vrijheid te geven en daardoor zijn eigen balans te vinden. Ook hier zal het Nu een belangrijke rol spelen. Het is leren voelen wat nodig is en wat overbodig is.

Coaching

De hondeneigenaars worden gecoacht om met hun hond om te gaan en er samen mee te wandelen. Er zal zowel instructie zijn als ruimte voor ervaringsgericht leren. Omgaan met honden en wandelen met honden kan alleen wanneer de mens aan zelfstudie en persoonlijke ontwikkeling doet. Wij zijn degenen die moeten leren, niet de honden.

Begeleiding, 'leiderschap' of verantwoord ouderschap (parenting skills)?

Het is een ontdekking welke rol jij speelt in de relatie met de hond. Omgaan en wandelen met honden mag en hoeft zeker geen 'leiderschap' te zijn. Door het opbouwen van wederzijds respect (en dus zonder dominantie) ga je naar een hond-partnerschap. Door de weg die je met de honden aflegt, zal je ook komen tot persoonlijke ontwikkeling in andere levensdomeinen.

Teambuilding

Samen met je hond vorm je een team. Bijvoorbeeld door een hindernisparcours te doorlopen, leer je elkaar kennen. Je zal moeten leren omgaan met elkaars goede en minder goede eigenschappen om een doel (binnen een bepaalde tijdsspanne als je dit al wil), te bereiken.

Omgaan met conflicten, problemen en agressie

Problemen met honden ontstaan bijna altijd door ons toedoen. Ze kunnen dan ook door ons opgelost worden. Als we de aard van de hond leren kennen en begrijpen, zullen er niet veel conflicten meer zijn.

Angst overwinnen

Werken rond angst voor honden helpt je niet alleen op dit domein maar ook in het dagelijkse leven. Door op de juiste manier om te gaan met honden krijg je wederzijds respect en zal je zien dat je angst zal verdwijnen. Leven in het Nu zal zowel tijdens het samenzijn met de honden als tijdens het wandelen met de honden een grote hulp zijn.

Door de weg die je met de honden aflegt zal je ook komen tot ontplooiing in andere levensdomeinen. Werken rond angst voor honden helpt je niet alleen op dit domein maar ook in het dagelijkse leven. Door op de juiste manier om